

regiunea
Hunedoara-Deva

Proletari din toate țările, uniți-vă!

ANUL XV NR. 25 (577) — 18 iunie 1986

fiacăra

VIZITA CONDUCĂTORILOR DE PARTID ÎN REGIUNILE ARGES ȘI

Mii de oameni ai muncii din orașul Pitești au luat parte cu însuflețire și entuziasm, la un mare miting, în cadrul căruia a luat cuvântul tovarășul Nicolae Ceaușescu, subliniind realizările obținute de oamenii muncii din regiune în domeniile economiei, științei și culturii și perspectivele deschise de prevederile celui de-al IX-lea Congres al partidului.

Pretutindeni, în satele și orașele de pe meleagurile argesene și oltenesti pe care le-au vizitat, conducătorii de partid și de stat au fost întâmpinați, după vechiul obicei românesc, cu pâine și sare, simbol al caldei ospitalități tradiționale.

Întreprinderea metalurgică de stat Cîmpulung, puternică unitate a industriei socialiste, unde lucrează aproape 4 000 de muncitori. Aici conducătorii de partid și de stat, însoțiți de specialiștii întreprinderii, au vizitat câteva secții. În discuțiile purtate, tovarășii Nicolae Ceaușescu, Chivu Stoica, Alexandru Drăghici, au dat prețioase sugestii cu privire la calitatea și finisarea produselor.

DE STAT LTENIA

În zilele de 10, 11, 12 și 13 iunie, tovarășii Nicolae Ceaușescu, Chivu Stoica, Alexandru Drăghici, Leontin Sălăjan, Maxim Berghianu, Ilie Verdeț, Vasile Vilcu și Manea Mănescu au vizitat regiunile Argeș și Oltenia pentru a discuta cu conducătorii organelor locale de partid și de stat, cu oamenii muncii din satele și orașele acestor regiuni, modul cum sînt traduse în fapt hotărîrile celui de-al IX-lea Congres al P.C.R. și pentru a stabili noile obiective economice ce vor fi realizate în anii planului cincinal.

Miile de oameni ai muncii care le-au ieșit în întîmpinare au făcut înalților oaspeți o caldă și entuziastă primire, manifestînd cu acest prilej dragostea și atașamentul lor fierbinte față de partid, față de conducătorii iubiți ai partidului și statului nostru.

Fotografiile alăturate redau cîteva momente din timpul vizitei conducătorilor de partid și de stat în regiunile Argeș și Oltenia.

Regiunea
Hunedoara-Deva

Un moment din timpul vizitei la Fabrica de ciment și var de lângă Tîrgu-Jiu, cea mai mare unitate de acest fel din țară

La Tîrgu-Jiu, pe alea străjuită de scaune țărănești tăiate în piatră de mîna marelui sculptor Brâncuși, oaspeții poposesc la vestita „Masă a tăcerii”.

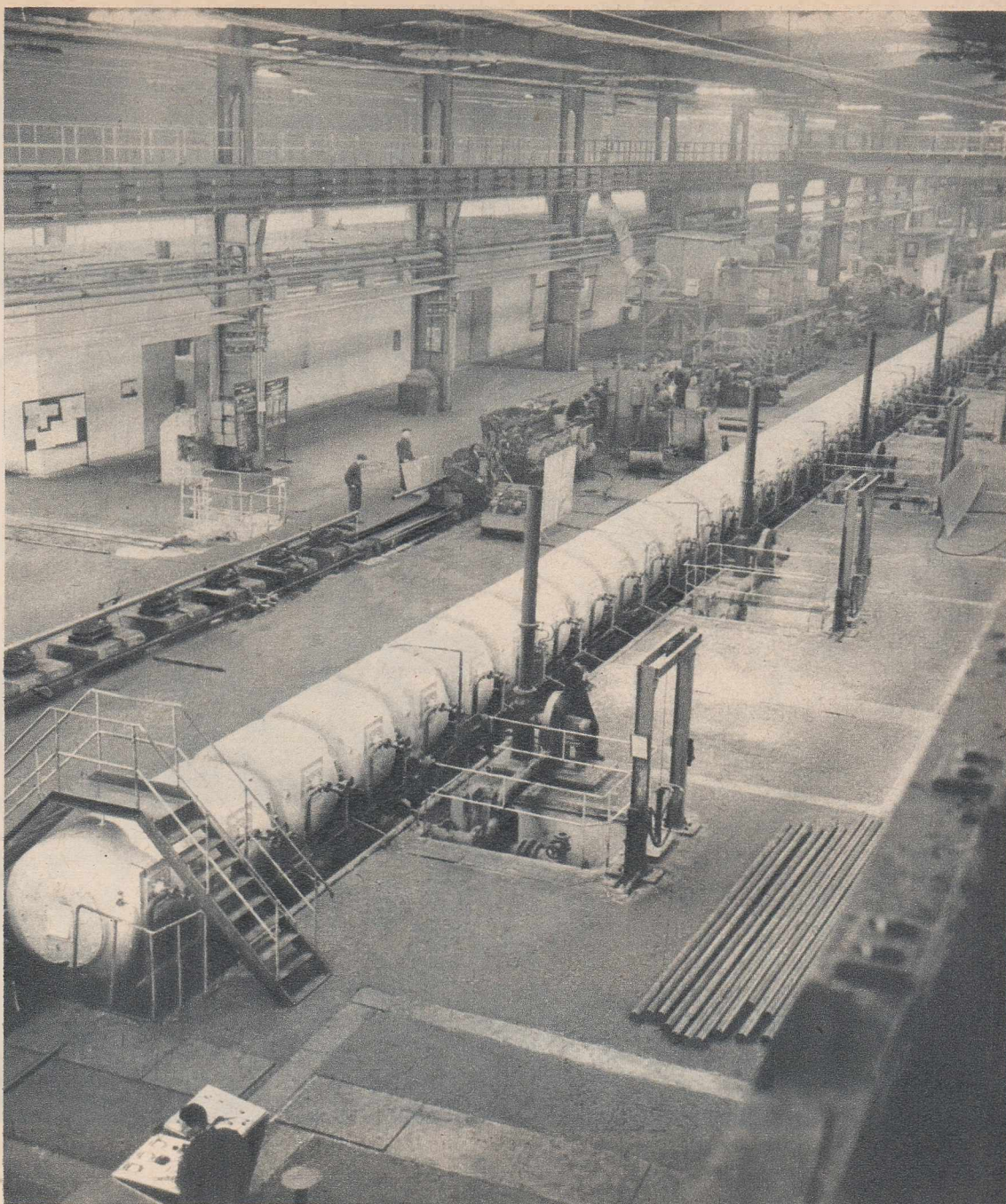
Pe marele șantier al sistemului hidroenergetic și de navigație de la Porțile de Fier, unul dintre cele mai importante obiective ale cincinalului. Mii de oameni aclamă, îndelung, pe conducători.

DE LA ȚĂRUȘI ȘI
BALIZE TOPOMETRICE,
LA URIAȘELE HALE.

DE VORBĂ CU CON-
STRUCTORII ȘI MAI
APOI CU INOVATO-
RII.

UZINA, AZI.

La uzina metalurgică din Iași se fabrică 214 sortimente de țevi. Iată una din uriașele instalații ale uzinei.

O mare orgă industrială

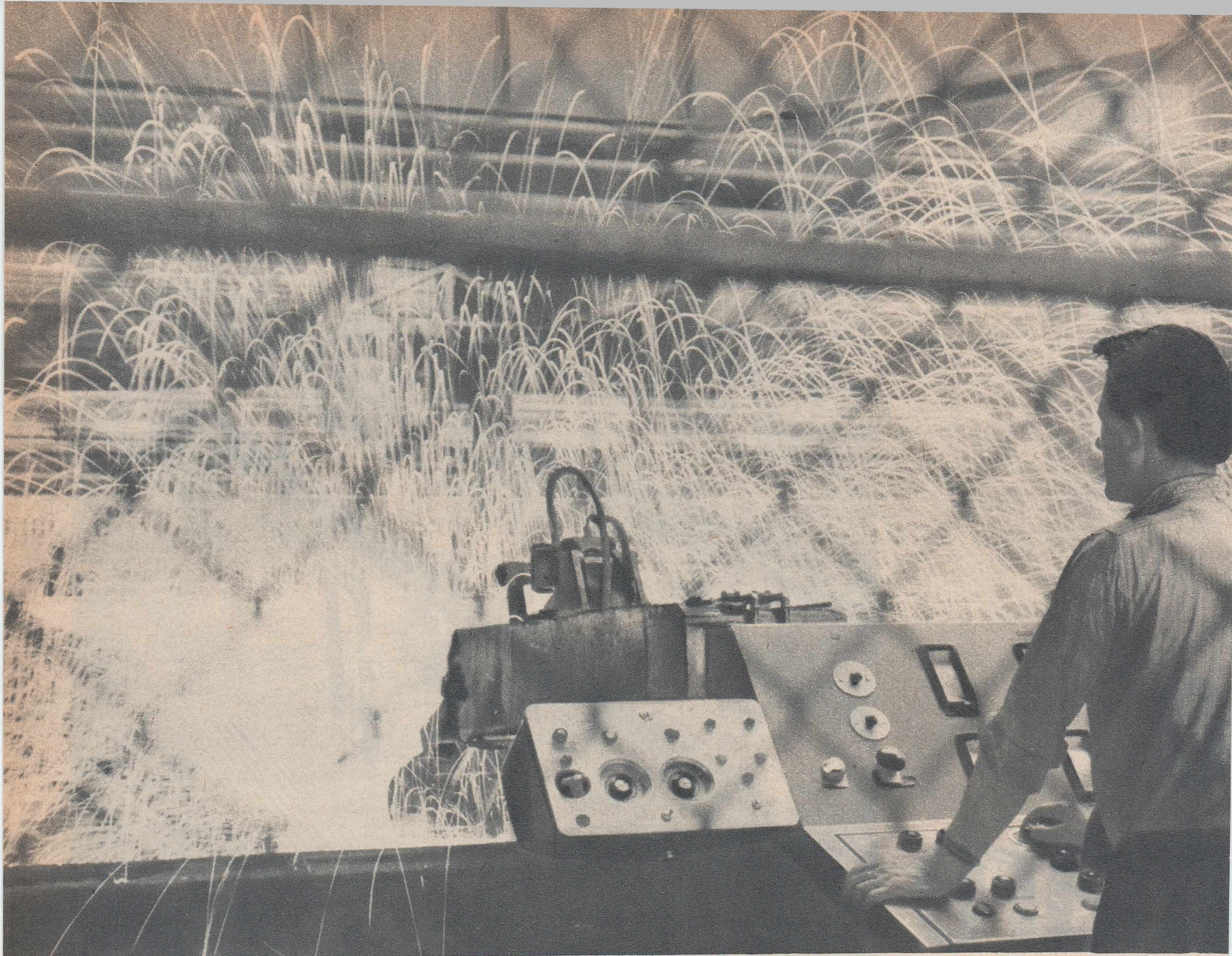
de Ion ISTRATI

În urmă cu patru ani, dincolo de apa Bahluiului, nu departe de vechea fabrică «Țesătura», cam pe acolo pe unde capătul străzii Arapului se înnoadă cu strada Primăverii și cu șoseaua Țuțorei, undeva pe ușa de intrare a unui bloc cochec cu patru etaje, durat între altele asemenea, care prindeau, în primăvara lui 1962, să compună viitoarele mari ansambluri arhitecturale ale noilor construcții de locuințe, a apărut, într-o bună zi, o mică firmă: UZINA METALURGICĂ-IAȘI.

Înăuntru, într-una din odăile cu ușile și pereții încă mirosind a lacuri și vopsele și în care abia începea orînduirea întiilor birouri și scaune, am găsit doar cîțiva inși. După cîte ne-am dat seama, alcătuiau cu toții nucleul inițial de conducere al întreprinderii și isprăveau de pus la punct o minută în legătură cu procurarea de mobilier și cu alte probleme curente. Am ieșit împreună cu ei și am luat-o cu pasul spre amplasamentul unde trebuia să ia ființă cel mai important obiectiv industrial prevăzut a fi construit la

Iași și care urma să fie pus în funcțiune începînd din 1963. Mergînd astfel, parcurgeam tot lungul șoselei Țuțora pe care era un permanent «du-te-vino» de felurite mașini și autocamioane ce transportau oameni și diverse materiale de construcții și discutînd, cu luarea aminte cuvenită, la rîvna cu care se lucra pretutindeni în jur. Astfel, undeva pe stînga, în curte la «Țesătura», s-au și ivit cucuiele unor mormane de reavănă țărînă, semn că se săpau fundațiile viitoarei fabrici de tricotaje de bumbac, în prezent intrată deja în producție. Ceva mai încolo, pe dreapta șoselei, pe locul unor coclîcite și mizere maghernite și cocioabe, vedeam excavațiile incipiente operate în vederea turnării temeliiilor la corpul preuzinal al fabricii de prelucrare a maselor plastice — în prezent aflată de asemenea în funcțiune, de peste doi ani. Peste puțin, înainte de a ajunge

(Continuare în pag. 6)

la silozurile uriașe, de beton armat, ale fabricii de ulei înălțate aici, am pășit peste șinele unor linii de garaj ce duceau spre antrepozite și spre secțiile de extracție și de rafinare; ni s-a înfățișat atunci șantierul ce tocmai se inaugura. Era în martie și era, îndeosebi, o dimineață cu pale de vânt subțire și rece stîrnit, sub cerul nedeslușit, de cohortele unor nouri ce se buluceau vineți, fugărindu-se după dealurile Vlădicenilor și Cozmoaiei din imediata apropiere. Iar aci, pe șesul Țuțorei, o dată cu roilul unui lot de oameni, cei mai mulți în pufoaice și cu cizme de cauciuc în picioare, s-au ivit, mușcînd și rășluindu-și calea înainte, un excavator și un buldozer. Se băteau în pămînt țărșii marcatori și întreaga față a terenului era străjuită de reperele unor balize topometrice încolonate cu toate în careul ce marca contururile viitoarelor hale. Nu în tîrzie vreme, pe iarba pîrlită de zăpada iernii duse și din care, ici-colo, își scoteau capetele speriate scăfrîliile unor tufe de scaieți și de ciulini, lopețile au început să decupeze straiul șesului, lăsînd în urma lor mici pătrate negre pentru determinarea axelor stîlilor metalici de susținere ce urmau să se înalțe pe liniile trasate. O dată cu cîteva betoniere tucirii care remorcate de tractoare, își luau locul ceva mai deoparte de perimetrul propriu-zis, rămînînd astfel în expectativă, am avansat pe urmă spre cei ce, fără de zăbavă, se și apucaseră

să sape gropile ce se aliniau în flanc cîte una și am făcut cunoștință cu șeful lotului. Ne-a dat lămuririle de rigoare relativ la lucrarea ca atare pe care Trustul de construcții nr. 1 din București o executa, concomitent cu celelalte, în această zonă industrială, apoi am stat de vorbă mai indeiung cu un maestru. Acesta din urmă, un zdrăhon de om cu o bogată experiență, ca unul care a lucrat ani de-a rîndul pe diferite șantiere și care nu demult a sosit de la Borzești, ne-a mărturisit deplina sa încredere în bunul mers al construcției.

— Noi, peste o săptămînă — spunea el — începem să turnăm la fundație. Nu degeaba avem printre noi atîția muncitori, tehnicieni și ingineri care au lucrat la Sadu, la Onești, la fabrica de zahăr de la Bucecea și în multe alte locuri. E ceva mai greu pînă ieșim de-aici, din pămînt!

— Leșim îndată — îl asigură un tovarăș de-al său, care se ocupa cu organizarea muncii și care venise de pe șantierul Combinatului de celuloză de la Suceava.

ODINIOARĂ PE ACESTE LOCURI...

Între acestea, cătînd cu privirile la un excavatorist care turna într-un camion basculant întiile cupe de pămînt înghețat smulse din adîncul primei gropane, sau uitîndu-ne după un tînăr care-și însăila brigada, ne-am dus cu gîndul

îndărăt, răscolind, o clipă, prin noianul vremurilor de mult călătorite.

Pe aici, pe unde s-a început zidirea postului «trafo» al stației de alimentare cu energie a șantierului; pe aici pe unde se racorda linia de joasă tensiune și pe unde buclele liniilor ferate se încondeiau și se rectificau și căpătau alte trasee; pe unde se întindeau liniile decovil, unde începeau să cînte betonierele și să umble benzile rulante, nu tare de mult, Bahluul buclucaș, ieșit din matcă, era numai bălți și numai mlaștini. În ele foiau peștii și sfîrîiau în stoluri becaținele, puhoierii, nagîții, lișițele, giștele, rațele, gîlițele și alte neamuri de sălbăticiuni înaripate, în adîncimea pustietăților și în desimile stuhurilor de la iazul Cristeștilor și mai încolo, spre Pruteț și apele Prutului. Pe urmă, o dată cu extinderea lașului de după întiul război mondial, populația muncitoare și săracă și-a înghebat sălașuri, înaintînd tot mai înspre marginile orașului și întemeind, spre periferiile de-aici, măhalăli nevoiașe, iar șesul Țuțorei, cu bulhacurile și bahnele lui, cu mărăcinii, dudăile și cu toată holera buruienilor, a devenit, peste ani, vîrsătoarea tuturor gunoaielor țîrgului!

Dar asemeni unui nufăr de baltă care deși cu rădăcinile înfipite în milul și în putregaiurile mlaștinilor, izbutește totuși să-și scoată bobocii albi și roșii pe fața limpede a apei, aripîndu-și astfel corolele florilor spre lumină, la fel și

aici, mult năzuita viitoare înfățișare zonei industriale a lașului socialist, avă a dobîndi curînd și sens și frumusețe.

— Înzestrat cu utilaje la nivelul actual tehnicii mondiale — ne spunea atunci la începutul lucrărilor, un inginer — fiind în cea mai mare măsură automatizată, uzina metalurgică de aici va crește creptat. Ea va livra economiei noastre țevi sudate și profile îndoite din tablă

REVEDER
CU UZIN

Au trecut patru ani de-atunci, de întiia mea vizită aci. Inaugurată la începutul lui noiembrie 1963, uzina, ecflată între timp cu mașini și agregate ultramoderne, toate instalate într-o grațioasă hală de fabricație ingenios construită în fier, beton și sticlă, producîntiile țevi sudate cu diametrele și dimensiunea dinainte stabilite.

De atunci s-a scurs o vreme, o nouă linie tehnologică s-a adăugat la cea irțională și uzina lucrează tot mai din plin. Am vizitat nu o dată uzina și am reamăcat că procesul de producție nu numai că este aproape complet mecanizat, dă că se bucură și de un înalt grad de automatizare. Și, totuși, ori de cîte ori răsăpesc la unele sau altele din mecanisme de pe linie, de cîte ori observ sau surprind modul de comandă al multiplelor mișcări acționate prin electrovalve, totdeauna încerc, un răstimp, simțămîntul omului uitit de cîte vede.

◀ În fața acestui pupitru de comandă are loc tăierea țevilor incandescente.

tehnice legate de sectorul său de activitate, două dintre cele patru inovații ale sale privitoare la rotirea și la rectificarea caajelor se și aplică acum la laminor, remarcându-se ca deosebit de utile. Inovator e și lăcătușul I. Fintînaru, șef de echipă la sectorul poduri rulante, un bărbat de 44 de ani, slăbuț, vioi, sprinten la minte și care se poate lăuda cu ceea ce a făcut relativ la ghidajul rotelor conducătoare de cablu și la presa de extras cupele de pe axe. Dar un și mai demn de subliniat exemplu edificator în sensul că peste tot aici se pornește de la înălțimea cîștigurilor actuale ale tehnicii moderne, e cel oferit de un colectiv alcătuit din ing. A. Horvath și muncitorii C. Cojocar, N. Favu și I. Popovici. Aceștia au realizat un important dispozitiv pentru ghidarea șpanului la linia de patru țoli, capabil să aducă întreprinderii importante economii. De altminteri, e de notat că, îndeobște, de la numai trei propuneri de inovații înregistrate în primul an de activitate, în al doilea an s-a ajuns la 142, dintre care 67 propuneri au fost acceptate, iar 51 aplicate, după cum, trebuie spus că în al treilea an numărul acestor propuneri a crescut cu încă 40.

SPRE
NOI SUCESE

Analizînd cu atenție, în lumina documentelor Congresului al IX-lea al P.C.R., posibilitățile de care dispun de a produce cantități suplimentare de țevi de bună calitate necesare economiei naționale, pe baza resurselor interne colectivului uzinei, angajat în întrecerea socialistă, a hotărît să depășească sarcinile de plan pe 1966 cu 2.100.000 lei la valoarea producției globale, realizînd o creștere de 0,4 la sută a productivității muncii, precum și 6 milioane lei economii la prețul de cost și la beneficii.

Aceste cifre mobilizatoare privind realizarea și depășirea planului de producție se traduc zilnic, datorită activității creatoare a muncitorilor de aci, în kilometri și kilometri de țevi sudate (de cînd s-a început producția s-au fabricat peste 53 de milioane de metri liniari de țevă), calibrate și dimensionate ce ies pe poarta uzinei, luînd calea spre marile construcții industriale și civile ce se înalță în țara noastră.

Îmi vin în minte cuvintele rostite de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al C.C. al P.C.R., la recenta întîlnire cu activul de partid din regiunea Iași: «Congresul al IX-lea a trasat un program vast de dezvoltare a patriei. În cadrul acestui program regiunii Iași îi revin sarcini mari. În acești cinci ani se vor investi în industria regiunii dv. peste 8 miliarde de lei. Se vor înalța noi întreprinderi, se vor dezvolta altele. În 1970 vor lucra în industria regiunii încă 20.000 de salariați. Pentru un cincinal nu este puțin».

M-am uitat adesea la țevile produse în uzina ieșeană. Ridicate una lîngă alta în picioare, produsele tubulare finisate numai într-o singură zi la uzina ieșeană ar alcătui, în chip fantastic, o uriașă orgă electronică cu o numeroasă garnitură de tuburi de variate dimensiuni. O orgă cu diferite registre muzicale, puțin da ne da, avînd la claviatura ei mîinile celor mai îndemnatîci muncitori, impresia unei impetuoase orchestre capabile să execute oricare parte a marii simfonii industriale din patria noastră socialistă ai cărei talentat creator este poporul. Așadar, ca în cazul laminarelor de țevi de la București ori de la Roman, există o asemenea orgă și la Iași.

În loc

de concluzii

la o anchetă

pentru că și dv. v-ați gîndit la tineret !

● Vă invităm la Turnu-Măgurele ● La ora 7 fix, în fața farmaciei... ● Vă așteptăm la club cu... ușile închise ● La noi de ce nu v-ați gîndit? ● La Huși, în căutarea tergalului ● Twist după ureche.

Desigur, cînd e vorba de tineret se poate discuta la nesfîrșit: în fiecare din noi există o rezervă de tinerete, fiecare dintre noi are, într-un fel sau altul, răspunderi față de vîrstele tinere. Iar cînd această responsabilitate se convertește în autoresponsabilitate — așa cum o dovedesc și scrisorile primite la redacție — e clar că ne aflăm în fața unei maturizări ce șade bine tineretului.

Pe biroul nostru stau, teanc, scrisorile-ecou la ancheta noastră intitulată «V-ați gîndit la tineret?» Ștampilele poștei indică puncte geografice de pe tot cuprinsul țării. Ne-au scris cititori din Turnu-Măgurele și Fălticeni, Giurgiu și Berezeni, Caransebeș și Piatra-Neamț, Baia de Arieș și Iași. Mulțimea scrisorilor ne bucură, nu însă totdeauna ne simțim în largul nostru citindu-le. Recunoaștem: merităm reproșurile celor care ne-au imputat localizarea excesiv bucureșteană a anchetei noastre, a celor care apreciază că problemele de tineret se pun poate cu și mai multă acuitate în orașele mai mici (mai ales în ceea ce privește organizarea timpului liber al tinerilor). E adevărat, revista noastră s-a ocupat pe larg, și în mod special, cu prilejul unei alte anchete — «Ce faceți după ora 3?» — de aceste probleme, desfășurîndu-și investigațiile în orașe din cele mai diferite colțuri ale țării. Asta însă nu ne scutea pe

(Continuare în pag. 8)

Deunăzi, de pildă, am prins să cutreier prin hala interioară, pornind-o pe luxul de producție, de la banda de colaci ce se introduc în mașina de îndreptat și înaintînd, după aceea, pe îngă seria de mașini izolate, puse în linie, care concură la realizarea produsului finit. N-am să intru în amănunte, tărînd asupra mecanismelor. Mai important mi s-a părut, mai ales, să fiu convenită luare aminte la oamenii ce nuncesc aici. Toate comenzile se dau de la pupitre, prin butoane, postul de comandă avînd centralizate comenzile unei zone întregi a liniei de fabricație. Am băgat însă de seamă că sînt totuși nu puțin cazuri, cînd cu toată «memoria» și «inteligența» agregatelor, acestea din urmă se întîmplă de mai comit și anumite erori imprevizibile, fapt care impune necesitatea luării unor imediate măsuri de remediere din partea celor ce le dirijează și supraveghează. Plecînd de la intervenții curente ca acestea, mai mari sau mai mici, și în același timp animați de dorința de a imprima procesului de producție o ireproșabilă desfășurare, nu puțin sînt acei care, lucrînd aci și ridicîndu-și neconținut nivelul lor tehnic, devin cunoscuți autori ale unor semnate inovații.

Pe unul dintre aceștia, pe strungarul Florea, un tînăr de 33 de ani, l-am isit undeva la secția de țevi sudate, unde conduce o echipă. Din cîte aflu de acesta, om preocupat de noutățile

noi să lărgim aria geografică și profesională a celor chestionați; într-un anume chip, extrăgând din scrisorile primite de la colaboratorii noștri voluntari în ale anchetei (și o vom face aceasta mai jos), vom umple inerentele goluri ale unui material ce nu s-a pretins exhaustiv.

★

Nu știu dacă tovarășul Emil Talianu din Remuș, raionul Giurgiu, are sau nu veleități scriitoricești, dar spiritualele rinduri pe care ni le-a trimis au fost citite de noi cu real interes: «*De cum cad umbrele inserării, tineretul din orașul Giurgiu se și află instalat în fața farmaciei din str. Republicii: nu știe pur și simplu ce să facă cu timpul pe care îl are la dispoziție. Doar două filme pe săptămână, doar două cofetării și nici un loc unde să se poată dansa simbătă seară. Schimbare de program doar duminica: «promenadă» ce se desfășoară pe str. Republicii, de la bătrînul turn al ceasornicului, pînă la Casa pionierilor. Casa de cultură? Face mult prea puțin pentru atragerea tinerilor în activitățile artistice ce ar trebui să le organizeze.*

Așadar, aceasta se întîmplă la Giurgiu. Oare numai acolo? Oare numai acolo casele de cultură sînt inactive, oare numai acolo timpul liber al tinerilor este lăsat la voia întîmplării? Tovarășul G. Stoica, care lucrează la Combinatul chimic din Turnu-Măgurele, este proaspăt căsătorit și ține din toată inima să-și distreze tînăra soție, să o ducă la un spectacol bun, să poată dansa o dată pe săptămînă într-o ambianță plăcută. Dar, vai: «*Casa de cultură te așteaptă cu ușile închise și-ți oferă drept lectură doar firma. Joile tineretului au fost abandonate; cit despre cinematograful, se întîmplă un lucru curios: chiar dacă îți iei bilete pentru ora 5, tot la 9 se termină filmul, căci curentul electric se întrerupe de cel puțin două ori... Vrei să mergi la un local să dansezi, dar oare te poți simți bine într-un restaurant alît de nelngrijit, cu ospătari alît de puțin amabili, ca cel de aici?»*

De altfel, din Turnu-Măgurele am mai primit o scrisoare care ne-a reținut atenția. Corespondentul nostru Radu Simionescu ne semnala aceleași lucruri, pe același ton nemulțumit și adăuga: «*O.S.T.A. știe oare că la Turnu-Măgurele se află sala „Flacăra”, nou construită în care de 3 ani nu a avut loc nici un concert, nici un spectacol de teatru sau de balet?»*

Răsoim în continuare scrisorile. Șase tineri monstori de pe șantierul de centralizare electrodinamică din Caransebeș-Triaj, elevul Vasile Domnica din Fălticeni, electricianul Petre Nemeș din Baia de Arieș — ca să cităm numai pe cîțiva din corespondenții noștri — ne scriu, cu tinerească vehemență: avem cluburi frumoase, avem case de cultură, avem terenuri de sport, dar noi ne pierdem adesea vremea fără nici un rost. Ne plictisim. Avem după-amiezi goale. Nu avem unde dansa. Veniți pe la noi. Veniți la Fălticeni. Veniți la Caransebeș. Poate că îi veți mai scutura din amorteală pe cei ce răspund de activitatea culturală, dacă îi veți critica în revistă...

Ne-am oprit în mod special asupra scrisorilor cu conținut critic (au fost multe ce transmiteau realizări meritorii în domeniile discutate de ancheta noastră) căci, într-adevăr, se pare că în orașele mici preocuparea pentru orele libere ale tinerilor este precară. Ancheta noastră se străduise să afle ce fac ministerele productive, ce fac editurile, ce fac studiourile cinematografice și teatrele — cum s-ar spune: ce se face de sus, de către forurile cu înaltă răspundere — pentru bunurile materiale și spirituale necesare tinerilor. Iată însă că direcțiile noastre de investigație s-au dovedit insuficiente. Completările făcute de cititorii noștri prin investigații concrete, strict locale, demonstrează că și cele mai bune intenții ajung pe parcurs să se rateze, atunci cînd împlinirea lor nu încapă pe mîinile cele mai pricepute. Dacă conducătorul unei case de cultură nu are fantezie și capacitate organizatorică, dacă responsabilul unui local nu este bun gospodar și nu-și ține personalul în mînă, dacă direcția regională de difuzare a filmelor nu distribuie chibzuit peliculele, iar comitetele locale pentru cultură și artă trec uneori cu nepăsare pe lîngă curiozitatea spirituală a tineretului, este firesc ca tinerii să se plîngă de monotonia orelor libere.

★

Ne îngăduim să continuăm dialogul nostru cu o discuție în contradictoriu pe care o stîrnește interesanta scrisoare a tovarășului prof. Radu Toma din Piatra-Neamț. Domnia-sa socoate binevenită ancheta despre tineret, apreciază consistența punctelor de vedere și semnatele critice lansate de noi, dar — după fireștile amabilități epistolare — exclamă: «*Mă revoltă că vă interesează în mod deosebit «barul» și nu-l lăsați ca ceva complementar la timpul liber, care trebuie să însemne minte, sănătate, plăcere, fără tutun, cafea și coniac... Cred că pentru miile de tineri salariați în uzinele și combinatele noastre ar fi imperios necesar, înaintea localurilor pentru «nopti*

albe», cel puțin un teren de sport, dacă nu mai multe... Mă întreb dacă înaintea localurilor n-ar fi fost mai necesară o sală de cinematograful. Pentru tot orașul este mult prea puțin un singur film pe săptămînă la cinematograful «Pietricica» și altul programat doar două zile la Casa de cultură!»

Aveți dreptate, tovarășe prof. Toma; café-barul (precizăm: cel de zi, nu cel al «noptilor albe» care n-a făcut de loc obiectul preocupărilor noastre) nu este o problemă vitală a tineretului; aveți dreptate, sportul, ca și cultura cinematografică sînt probleme locale nu vor rămîne indiferente în fața acestei situații într-adevăr surprinzătoare pentru un oraș ca al dv. Dar să stăm strîmb și să judecăm drept și cu sinceritate: în locul «ceaurilor» puse la cale în lipsa de acasă a unor părinți «cu vederi largi», nu vi se par totuși mai așezate, mai firești, discuțiile unor adolescenți, a unor tineri, într-un local public civilizată, în fața unei cafele (ce poate fi bine însoțită de o citronadă și nu neapărat de un coniac?). Să nu uităm că tinerețea este vîrsta aprinselor, nesfîrșitelor discuții, este vîrsta la care ideile se cer comunicate și controversate; pentru cadrul material adecvat acestora am pledat noi...

★

Cărțile, fără de care nu putem gîndi universul sufletesc și intelectual al unui tînăr, au făcut obiectul de discuție al multora din scrisorile trimise de cititori. Majoritatea lor sînt bucuroși că pentru tineri — și nu numai pentru ei — se tipăresc astăzi sute de titluri pe an, dar își exprimă nemulțumirea față de lipsa de proporție ce există între diferitele tiraje; aceasta face ca unele volume să dispară în jumătate de oră, iar altele să zacă în librării: «*Să fim înțeleși — ne spune studentul Dorel Crivăț din Craiova — nu am în vedere numai cărțile scoase de Editura tineretului, ci și de celelalte edituri; cred că toate trebuie să se gîndească la tineret, la căile pe care se formează cultura lui generală. Mai ales în această etapă a vieții sîntem nerăbdători să luăm cunoștință de adevăratele valori artistice.*

Mă întreb de ce nu se fac mai des sondaje în rîndurile tineretului; ar fi de un real folos. Poate că volume de versuri precum cele ale lui Blaga, Ion Barbu, Emi Botta, ca să dau cele mai recente exemple, ar fi cunoscu un tiraj mult mai mare decît cel stabilit inițial și atunci nu ne-am mai supăra pe librării din orașul nostru ca nu ne aduc cărțile cele mai bune».

★

Ca totdeauna, scrisorile primite conțin și o serie de sugestii — unele foarte interesante: Viorel Măgu reanu din București cere — de pildă — printre altele să ne ocupăm de felul în care tinerii își gospodăresc salariul (pentru că sînt desigur mulți care nu se descurcă prea bine în acest domeniu); lăcătușul Io Drăgan din Brăila propunea să continuăm ancheta abordînd de astă dată cu precădere probleme de morală; laborantul Gh. Tcaciuc din Iași discută cu pasiune probleme de artă fotografică — văzută ca admirabilă îndeletnicire pentru timpul liber (de dumnealui îi vom răspunde și separat, la multiplele aspecte pe care le pune în discuție); tehnicianul Vasile Pop din Berezeni ne povestește — cu rez umor, într-o scrisoare amplă, ce comentează cu seriozitate diversele capitole ale anchetei noastre — peripețiile obținerii unui costum tineresc de tergal pentru care a trebuit să meargă în repetat și zadarnice rînduri pînă la Huși... «*Vrem să dansăm corect dansurile moderne — adaugă el — dar cum s nu fii ridicol cînd înveți twistul după ureche? Oare casele de cultură nu s-ar putea organiza niște lecții de dans? E alît de dificil pentru un profesor de educație fizică — să zicem — să învețe el mai întîi corect dansurile și apoi să ni le predea și noă?»*

Dar ne oprim aici: ecurile anchetei noastre vor stîrni — sperăm — mai departe, alte ecuri... Și mai ales, răspunsuri din partea celor ce sînt legați prin răspunderi profesionale de viața tineretului

Sanda FAU
M. MIHĂILESCU

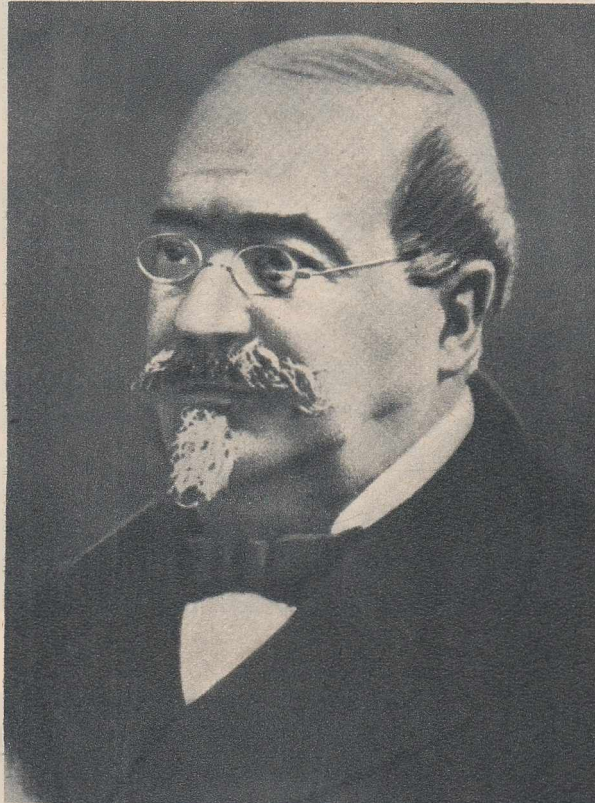
MIHAIL KOGĂLNICEANU,

ziarist

de Const. ANTIP

Se împlinesc 75 de ani de la stingerea din viață a lui Mihail Kogălniceanu.

Cu acest prilej, poporul nostru cinstește încă o dată memoria marelui cărturar, patriotului luminat, militantului neobosit pentru înfăptuirea unității naționale, pentru progres și democrație

Mihail Kogălniceanu

Prodigios și multilateral afirmată în viața culturală, socială și politică a României veacului trecut, personalitatea lui Mihail Kogălniceanu a găsit un teren fertil de manifestare și în paginile presei.

Sensibilitatea sa pentru ziaristică se vedește încă din tinerețe. «Albina românească», prima gazetă ieșeană, face parte din biblioteca lui de colegian și, la învățătură în străinătate fiind, va solicita să-i fie trimisă spre a o folosi la întocmirea primelor sale studii istorice; din numeroase ziare străine, la care este abonat, extrage tot ce se referea la poporul român.

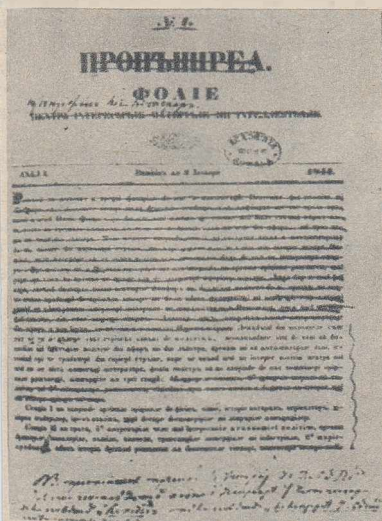
La vârsta doar de 21 de ani, în 1838, îl găsim deja redactor la «Alăuta românească», suplimentul literar al «Albinei românești», căruia îi va imprima o fizionomie proprie, creînd astfel prima revistă literară din Moldova. După numai doi ani, Kogălniceanu devine fondator și conducător al unor publicații, cu un rol de prim rang în evoluția gazetăriei din țara noastră. În 1840 întemeiază cea dintâi revistă română de istorie — «Arhiva românească»; în același an asigură apariția «Daciei literare», vizînd «realizația dorinței ca românii să aibă o limbă și o literatură comună pentru toți», precizînd astfel direcția culturii naționale, iar prin «Propășirea» (1844) lărgiște sfera publicisticii de la preocupările de istorie, limbă, literatură, la interesele «materiale și intelectuale ale românilor». Aceste reviste, împreună cu «Magazin istoric pentru Dacia» al lui N. Bălcescu, sînt pregătitoarele ideologice ale anului revoluționar 1848. Momentul de culme al activității ziaristice a lui Kogălniceanu îl constituie, fără îndoială, «Steaua Dunării» (1855-1860), ziar prin excelență politic, care împreună cu «Romănul» lui C.A. Rosetti, reprezintă pozițiile cele mai dinamice, mai combative, ale presei luptătoare pentru Unire. Paginile publicațiilor citate au fost onorate de colaborarea a tot ceea ce avea mai prestigios mșcarea politică și culturală a epocii: N. Bălcescu, V. Alecsandri, Gr. Alexandrescu, C. Negruzzi, D. Bolintineanu, I. Ionescu de la Brad, Cezar Bolliac, Al. Russo, A.T. Laurian, Ion Ghica și alții.

Pe calea cuvîntului tipărit, M. Kogălniceanu a militat activ pentru dezvoltarea conștiinței naționale, cultivarea limbii și literaturii române, emanciparea politică, socială și culturală a maselor populare, pentru progres social, împotriva rînduieilor feudale, a luptat neobosit pentru afirmarea, susținerea și apărarea intereselor poporului, pentru unitatea națională, libertatea, independența și suveranitatea patriei.

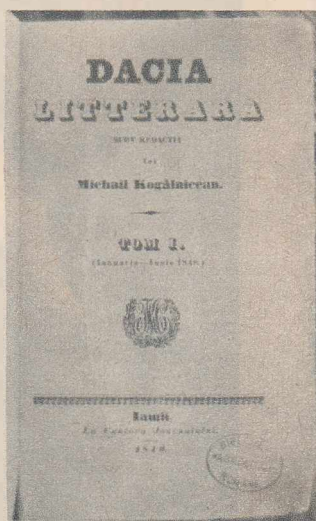
Dreptatea cauzei românești el o face cunoscută și pește hotare în calitate de colaborator și corespondent al unor ziare ca «La Presse» și «Revue de l'Orient» — Paris, «L'Independance» — Bruxelles, «Magazin für die Literatur des Auslandes» și «National Zeitung» — Berlin, precum și prin «L'Étoile du Danube», ediția în limba franceză a «Stelei Dunării».

În concepția lui Kogălniceanu, expusă în diferite articole ca și în studiul «Jurnalismul românesc în 1855» presa reprezenta o necesitate izvorîtă din însăși dezvoltarea socială. Considerînd-o nu doar un organ de divertisment, ci o armă ascuțită în lupta politică, el pune pe primul plan caracterul militant al ziaristicii, subliniind datoria acesteia de a fi «în stare de a înfățișa și a apăra și înăuntru și în afară drepturile, interesele și speranțele românilor...» Chemată să propage ideile înaintate, să înfruească întreaga viață socială, presa trebuia să fie, totodată, o tribună de la care să răsune glasul mulțimii. Un jurnal serios, afirma Kogălniceanu, trebuie să se supună «numai legilor adevărului», să fie pătruns de o credință politică, să știe să-și susțină opiniile și să le facă să triumfe asupra pozițiilor adverse, de unde datoria ziaristilor de a scrie cu pasiune, cu patimă, dar cu onestitate, într-un ton «denn și conform cu misiia tiparului».

Ideile generoase ale patriotismului și democratismului, care au înobilat-o, conferă publicisticii lui Mihail Kogălniceanu un loc de cinste în istoria presei române și îndreptătesc respectul și prețuirea urmașilor.

Facsimil după pagina 1 din «Propășirea» cu ștersăturile cenzorului.

Coperta revistei «Dacia Literara» întemeiată de Mihail Kogălniceanu în anul 1840.

L'Étoile du Danube, traducerea în limba franceză a ziarului «Steaua Dunării» care milita pentru a face cunoscută în străinătate ideile Unirii.

hărnicie, iscusință, devotament

1. În realizarea programului de dezvoltare a industriei socialiste, un rol de seamă revine marelui număr de femei — muncitoare, tehniciene și ingineri.

2. În sectorul avicol al agriculturii socialiste din țara noastră femeile contribuie în mare măsură cu iscusința și hărnicia lor la sporirea continuă a efectivelor de păsări.

3. Învățămîntul, arta și cultura oferă femeilor din țara noastră posibilități reale de afirmare. În aceste domenii de activitate, mai mult de 57% din totalul salariaților sînt femei. Fotografia noastră v-o prezintă pe tînăra actriță Eugenia Dragomirescu, de la Teatrul Național «I.L. Caragiale» din București.

4. Rezultatele remarcabile obținute în munca de proiectare, ilustrează elocvent aportul valoros al femeilor în acest important sector de activitate.

5. Un impresionant număr de femei își aduc zilnic valoroasa lor contribuție la educarea tînerei generații, la formarea unor oameni capabili, cinstiți, demni de epoca pe care o trăim.

6. Cultivarea și îngrijirea florilor, o meserie în care se afirmă din plin marile atribute ale femeii: priceperea, sensibilitatea și dragostea de frumos.

în
numele
oricărei
iubiri?

de Eugen FRUNZĂ

Iau cuvîntul simțindu-mă obligat față de semnatarul unei scrisori ce mi-a fost adresată recent. Dar nu numai, și nici măcar în primul rînd, față de el. Ceea ce mă obligă în principal e soarta unui copil.

Autorul scrisorii, tehnician la o mare întreprindere, mă roagă să-i comentez public suferința.

Fără a indica nominal persoanele în cauză — pentru a nu alimenta gura lumii — îi îndeplinesc rugămintea povestind cazul și supunîndu-l judecării tuturor.

Cu peste un an în urmă s-a pronunțat un divorț. Îi ceruse soția și i-a obținut. Motivele n-au importanță, fiind destul de banale — deși însoțite prin temperament de un mare consum de trăsnete. Astfel, prin hotărîrea tribunalului, căsătoria propriu-zisă deveni trecut. Dar între soții despărțiți rămase, ca un semn de întrebare, viitorul întruchipat într-un copil de șapte ani. Acesta fu lăsat în îngrijirea mamei, cu precizarea că nimic nu trebuie să împiedice legătura firească între tată și copil, ei urmînd să se vadă săptămînal și să-și petreacă împreună vacanțele.

«De atunci — subliniază autorul scrisorii — am făcut nenumărate drumuri pînă în localitatea unde se află, recăsătorită, fosta mea soție, nădăjduind să-mi pot îmbrățișa în tîhnă copilul. Dar înțîlnirea mi-a fost brutal refuzată, copilul ascuns de ochii mei și orice acces mi-a fost interzis sub amenințări. Abia dacă am reușit, pîndind recreația la școală, să mă strecor ca un hoț în preajma sa. Am venit cu daruri pentru el, însă copilul mi-a mărturisit plîngînd: „mi-e frică să iau, o să mă bată mama”. Acum a început vacanța. Aș vrea să-l duc la mare, aș face totul ca să se simtă cît mai bine. Dar insistențele mele rămîn zadarnice. Învățați-mă dumneavoastră ce să fac».

Am reprodus acest fragment din scrisoarea, pentru ca și cititorul să încerce emoția pe care o încerc eu. Firește, sfatul cel mai simplu ar fi: «Adresați-vă justiției». Dar cu asta încă nu se rezolvă cel mai tulburător dintre aspecte. Mă gîndesc la calitatea umană și la simțul de responsabilitate al mamei. Să-mi închipui oare că-și urăște propriul copil? Pentru că, de fapt, continuînd la nesfîrșit răfuiala cu fostul soț, ea nu educă, ci maltratează sufletul copilului, îl jefuiește liniștea, echilibrul, bucuria de a se ști iubit și ocrotit de ambii părinți, pe deasupra neîmpăcării dintre ei. Aici nu e vorba de un bibelou de porțelan pe care, dacă-l spargi, îl înlocuiești cu altul cumpărat la magazin. E vorba de un univers viu, sensibil, fremătător, captînd cu toate fibrele căldura vieții sau chircindu-se de frig și îndurerare.

Te întreb, mamă, în numele cărei iubiri semeni tristețea în ochii copilului? Nu cumva harțagul și orgoliul ți se par mai scumpe decît ochii lui mirat?

Deocamdată atât. Cum însă știu că, pe ici pe colo, se mai petrec cazuri similare, voi reveni probabil asupra chestiunii.

ÎN ÎNTÎMPINAREA
CONFERINȚEI NAȚIONALE A FEMEILOR

BUCUREȘTI

● Într-o singură săptămînă a lunii mai, Comitetul regional al femeilor — București a organizat un număr de 129 expuneri pe teme: «1 iunie, Ziua internațională a copilului», «Spre ce profesie să-mi îndrept copilul», «Ocrotirea mamei și a copilului în Republica Socialistă România», la care au participat peste 14 200 femei.

● Comitetele și comisiile de femei din 4 raioane au colectat 13 000 kg fier vechi.

● Comitetul raional al femeilor din Fetești a mobilizat — la acțiunile de înfrumusețare și bună gospodărire a orașului și comunelor — 4 800 femei, care au efectuat 14 000 ore de muncă patriotică, realizînd lucrări în valoare de 42 000 lei.

HUNEDOARA

● Comitetul regional al femeilor — Hunedoara a desfășurat, în aceeași săptămînă (22-29 mai) o intensă activitate cultural-educativă:

— 230 conferințe închinete Zilei copilului, la care au participat 11 870 femei.

— 13 simpozioane cu o participare de 3 152 femei.

— 7 seri literare intitulate: «Slavă partidului» — cu 497 participante.

— 53 întîlniri între cadrele didactice și 2 250 mame.

AȘI

● În ultima perioadă s-a organizat un interesant schimb de experiență între comisiile de femei din întreprinderile orașului Birlad; au participat 100 femei.

● În Vaslui, 150 de femei au participat la concursul «Mama știe, copilul înștigă».

● «Alimentația școlarului și a adolescentului» a format subiectul conferințelor organizate în șase comune. Au participat 950 de femei.

● 3 250 de femei au luat parte la simpozionul organizat pe tema «Căsătoria și viața de familie».

CLUJ

● Și în această regiune, acțiunile cultural-educative au căpătat, în săptămînile premergătoare Conferinței Naționale a Femeilor, o amploare deosebită. Reținem din agenda acestor manifestări:

— 53 expuneri cu 2 900 participante pe tema «Din trecutul de luptă a Partidului Comunist Român».

— 3 montaje literare cu 200 participante.

— 6 vizionări în colectiv (cu participarea a 680 femei), a celor mai recente filme românești.

— 8 simpozioane, cu 1 000 participante pe tema combaterii superstițiilor.

— De asemeni, s-au colectat 7 370 kg fier vechi și s-au efectuat 26 000 ore de muncă patriotică

film

COPERTA
NOASTRĂ

marie-josé

NAT

Există o anumită publicistică franceză de cinema, care ține să lanseze mai în fiecare lună nume noi; cine o urmărește, din plăcere sau îndemnat de treburi profesionale, cunoaște învâlmășeala de nume și imagini ale unor frumuseți hotărâte să-și cucerească cu zgomot un loc sub soare, grație darurilor lăsate de mama-natură. Sint atât de multe aceste nume și este atât de amețitoare reclama ce se face în stînga și în dreapta lor, încît uneori ne simțim îndemnați să punem ordine în mica ierarhie de valori a fiecăruia dintre noi, și să-i numărăm scolarăște, pe degete, pe artiștii adevărați. Este o indeletnicire nu lipsită de bucurii aceea de a observa cum, dincolo de avalanșele publicitare, se așază, treptat dar definitiv în conștiința colectivă, actorii preocupăți în primul rînd de meseria lor și nu de aparatele reporterului de scandal. Marie-José Nat și-a cucerit cu seriozitate și perseverență un loc ales printre vedetele feminine ale ecranului francez. Constatarea este însoțită de o oarecare surprindere, dacă ne gândim că acțița nu a jucat roluri principale în marile filme ale ultimilor ani și nici sub conducerea regizorilor aparținînd «noului val» despre care s-a vorbit atât de mult. Toate eroinele ei însă, începînd cu cea din «Strada preferilor» (debutul), trecînd prin «Adevărul» lui H.G. Clouzot, «Amélie sau vremea iubirii» (regizor Michel Drach, soțul ei) ori, mai recent, «Jurnalul unei femei în alb», filmul lui Claude-Autant Lara (am lăsat la o parte alte 7 roluri), fără să fie înzestrate de autori cu o mare încărcătură dramatică, au căpătat adîncime și distincție datorită interpretării sensibile și farmecului purtat cu inteligență de Marie-José Nat. Fragilă, delicată în înfășurare ca o statueta de Tanagra, acțița despre care regizorul Clouzot spune că are cel mai sigur instinct artistic dintre tinerile generației sale, se apropie de personaje cu o nebanuită severitate: «Nu cred în improvizatie — mărturisește — vocea presupune și o stăpînire a meseriei».

Fără îndoială, așa se și explică o parte din succesul său, după cum și faptul că nu-și comunică preferințele de vedetă răsfațată: joacă cu egală dăruire roluri comice în teatru, dramatice în film. Aceasta «menține echilibrul artistic», obișnuiește să spună.

Trecerile Medei (fîca lui Decebal în coproducția româno-franceză «Dacia») de-a lungul filmului sint menite nu numai să lase în urmă dîre de poezie și mister; scenaristul Titus Popovici le-a integrat discret în țesătura dramatică, de aceea personajul are o altă consistență decît decorativele apariții feminine din atîtea filme istorice; este un rol de care, nădăduim, acțiței Marie-José Nat îi va face plăcere să-și amintescă mai tîrziu.

M.M.

AL III-lea FESTIVAL AL FILMULUI ROMÂNESC • MAMAIA • două zile după ce ni s-a spus „BINE AȚI VENIT”

Mărturisesc că nu moda titlurilor lungi m-a îndemnat să folosesc cele 17 cuvînte de mai sus, ci teama de a nu mă lăsa furată de sprijinul publicistic al «pelicanului alb»; doi ani la rînd ne-a făcut rost de titluri, de metatore, de începuturi de articole, chiar și de glume amicale și de bătaie de cap. Cred că e timpul să-l lăsăm în pace.

Așadar, la Mamaia, după deschiderea sărbătorească, lumea s-a așternut pe lucru. Exact: lucru. Festivalul nostru este scutit de tributul pe care unele întîlniri internaționale îl plătesc mondenității, micii curiozități de stradă ori cultului vedetelor. Spectatorul nu vin aci să vadă ce le mai trece prin minte cineaștilor, cît de scurtă va fi rochia cutărei vedete, ce noi făpturi feminine vor onora plaja. De aceea, impresia dominantă rămîne aceea pe care o dau discuțiile dintre creatori, critici, oaspeți, oameni din sală, iar impresia aceasta, cum spunea președintele festivalului, prof. dr. Mihnea Gheorghiu, continuă să fie aceea a «unei competiții amicale, întîlnire de lucru, totuși o confruntare serioasă și utilă, a tuturor forțelor artistice de creație și tehnică ale producției naționale de filme».

Pînă la ora la care transmit redacției aceste rînduri, pe ecranul festivalului nu au trecut încă premierele. Am avut însă bucuria de a constata că spectatorii s-au arătat dispuși să se convingă încă o dată de adevăratele valori ale unor filme cunoscute, precum «Duminică la ora 6» — discutat la vremea lui de către critici cu multă vioiciune, dar cu o vioiciune cred cam spectaculoasă și nu totdeauna aplecată la obiect — ori «Răscoala». Nu se poate ca acest entuziast dar și obiectiv public de la Mamaia să nu treacă cu băgare de seamă pe lingă noile noastre filme, să nu fie sensibil la sensurile adînci ale năstrușnicei fantezii a lui Gopo («Dr. Faust XX»), la vigoarea și acuratețea profesională a lui Francisc Munteanu («Tunelul»). De altfel, aproape toate filmele din actuala ediție, atît cele «vechi» cît și premierele, marchează o înaintare în front a creatorilor noștri și, în același timp, o despărțire în

sensul cîștigului de personalitate. Cu un an în urmă, regizorul Victor Iliu, membru al juriului, își exprima dorința ca «viitoarele ediții ale festivalului să fie „ilustrate” tot mai bogat, mai nuanțat și mai original de mării maestrii români ai ecranului». L-am întrebat cu ce anume competiția de față a împlinit o parte din năzuința domniei-sale:

— În primul rînd cu un spor de exigență înțelesă pe planul căutărilor neliniștite și rodnice. Festivalul, ca oglindă a producției noastre de filme, ne prilejuiește să ne convingem încă o dată de ținuta prestigioasă a «Răscoalei» sau de remarcabilul debut al lui Lucian Pintilie care, cu «Duminică la ora 6» a intrat în cîmpul dezbaterilor serioase ce au loc astăzi pe plan internațional în jurul limbajului cinematografic. Așa se explică de ce a avut cîstea de a fi selecționat în secțiunea de concurs a Festivalului Noului Cinema de la Pesaro. Și celălalt debutant al acestui an, Dinu Cocea cu «Haiducii» săi s-a afirmat ca un talent solid. Îmi pare rău că nu pot sprijini afirmația inițială cu argumente despre noile noastre filme; calitatea de membru în juriu mă împiedică.

— Ne îngăduim să ne rezervăm dreptul de a vi le solicita la închidere.

DOCUMENTARUL ARE GÎNDURI MARI

La primul nostru festival, criticii străini aflați la Mamaia, cucerii de filmul documentar, vorbeau despre o «școală românească» a genului. Unii dintre cineaștii noștri au primit cu modestie în jur și au luat-o drept o laudă, îndreptățită, desigur, în multe puncte, dar pentru care n-a sosit poate ceasul să fie închisă într-o formulă; alții — drept un prilej de reflecție, de discuții. Cred că și unii și alții au făcut bine, altfel filmul nostru documentar s-ar fi înfumurat și ar fi bătut pasul pe loc sau ar fi luat-o razna. Or, după o perioadă de căutare pe sine, în care, după părerea noastră, se includ amîndoi anii ce au trecut de atunci, se poate discuta astăzi cu mai multă

certitudine de direcții, tendințe și glasuri noi. Am vrut să cunoaștem, în acest sens, opinia regizorului Virgil Calotescu.

— Anul trecut ați făcut parte din juriu, deci ați privit într-un anume fel filmele; acum sînteți participant în concurs, iar în restul zilelor ați fost și sînteți un pasionat documentarist. Aș vrea să puneți toate aceste condiții la un loc și să-mi spuneți cum apreciați actualul stadiu al filmului nostru documentar?

— Cred că în săptămîna aceasta festivalieră ne vom convinge și mai mult de un lucru și anume acela că am depășit o fază a căreia i-aș spune constatativ, că am trecut cu bine la cea interpretativă (pînă și filmele ce-și propun să ne înfățișeze frumusețile patriei nu se mai constituie ca o suită de cărți poștale colorate; ați văzut «Simfonie în alb» al lui M. Seckler și T. Olsz, nu?). Așa se explică de ce unul din filmele cu cea mai mare forță expresivă este, după părerea mea, «Navigatorii care dispar» deși are toate premisele unui cadru idilic, arhai-co-pășunist (dispariția plutăritului), acesta din urmă nu există decît ca fundal; din tot ce se întîmplă pe ecran, răzbat, cu putere de evocare, fapte, fragmente de istorie, de viață. Prin căile ce-i sint proprii și care, slavă domnului, sint atît de multe, filmul documentar interpretează fenomene economice, sociale. De aici — larga folosire ca metodă de creație și în același timp ca gen artistic al anchetei sociale: «Semnul de întrebare» al lui Mihai Iacob, știut din timpul anului, sau citeva noi: «Cazul D.» (autori: Mihai Stoian, Alexandru Boiangiu, Sergiu Huzum), «Copiii și iar copiii» (Florica Holban).

— Festivalul este, în general, un stimulent pentru creatori. Pentru dv. documentariștii, cărora nu vi se fac în timpul anului premiere de gală (din păcate), cred că această întîlnire trebuie să însemne mai mult decît atît...

— ...este, pe lingă toate, un mare prilej ca publicul, atît cît este strîns aici, la Mamaia, să poată vedea filmele noastre cu lumea, în condițiile ce-i sint necesare; cine

În incheierea festivalului, un film în afară de concurs: «Stăuța fără nume», coproducție româno-franceză regizată de Henri Colpi (în fotografie: Marina Vlady și Cristea Avram).

spun asta, ma gîndesc la faptul că în timpul anului nu există criterii obiective de programare. Ar trebui ca un film valoros să fie cuplat, cu necesitate, lângă un «artistic de lung metraj» de ținută, a cărui premieră are loc la cinematografele centrale; dar cînd acest cuplaj are loc cu o reluare văzută și răsvăzută, e greu de bănuț că cineva se va duce pînă în Drumul Sării numai pentru cutare documentar.

— Ar fi bine să existe un astfel de film-magnet, dar ar fi foarte bine să existe și acele criterii obiective de care spuneți. Cred că merită o discuție aparte. Oricum, de ele depinde, în bună măsură, pătrunderea în conștiința artistică publică a documentarului, gen considerat cîndva «blestat».

ȘI, TOTUȘI, SĂ VORBIM DE VEDETE...

...adică pur și simplu de actorii care-și împrumută personalitatea lor «siluetele dialogante», cum numea cineva personajele unui scenariu.

Pe Stela Popescu o întîlnim după o prea îndelungată absență de pe ecrane. Se plînge și are motive; nu e o nouăte că unora regiilor au obiceiul să uite cu anii de unii actori. Nu știm prea bine care sînt cauzele. Pur și simplu este un nărav.

— Îmi luasem gîndul de la cinematografie — îmi spune Stela Popescu — mi-am zis că nu sînt bună pentru ecran și gata. Mi-am văzut de treburi. Într-o bună zi, cînd Gopo mi-a spus la telefon «mîine să vii la Buftea, am nevoie de tine pentru Faustul meu», aproape că mă temeam să mă duc. Totuși, a doua zi am intrat în rol.

— Cum, așa, fără nici o repetiție?
— Asta mi-a prins bine. Eroina mea, Ema, este singura care nu știe ce se întîmplă în jur, iar atunci cînd află, nu crede. Gopo m-a ajutat mult să ies din carapacea mea de frică; e o plăcere să lucrezi cu el, nu-ți pune friu fanteziei.

Margareta Pislaru (Iulia din «Tunelul») speră ca primul ei film să nu rămînă doar primul. Și noi, de asemeni.

— Spune-mi, care a fost cea mai mare bucurie a ta cînd ai văzut pentru prima oară «Tunelul»?

— În primul rînd, mi-am zis: «ce bine că nu mai semăn cu Pislărița așa cum o știe lumea, cu figura ei de copil răsfațat sau de școlăriță alintată, cum m-ai numit chiar tu într-un articol. Toată echipa, începînd cu Francisc Munteanu și terminînd cu coafeza, m-au ajutat să uit de mine, să mă apropiu de Iulia, fata aceasta necăjită pe care războiul a silit-o să-și omoare visurile, să se dedubleze.

— Știu că ții mult să joci într-o comedie muzicală. Dacă ți s-ar oferi însă un rol care nu ți-ar plăcea ai avea puterea să-l refuzi?

— Nici o grijă. Am și făcut asta. Nu vreau să fiu o simplă prezentă feminină cu voce. Aștept un rol care să aibă și substanță

«Mai bine mai tirziu decît niciodată» — ne-a spus Stela Popescu cu prilejul rechemării ei pe platouri.

umană în el. Pînă atunci, mă ocup de muzică, îmi dezvolt condiția fizică urcînd trei etaje în fugă și cîntînd, merg pe bicicletă tot cîntînd.

— Îmi îndrept, de data aceasta, atenția către Ion Dichiseanu pentru că vreau să-l întreb foarte sincer:

— Vă supărați dacă am să vă numesc «un încăpăținat actor de film»? Asta pentru că, într-un anume fel, mi se pare că ați sacrificat pentru un timp teatrul, unde ați fost Oedip și Alioșa Karamazov, de dragul filmului, care nu totdeauna v-a adus rolul dorit.

— Cam așa e. Da, iubesc foarte mult filmul și am așteptat cu răbdare să vină întîlnirea cea mare, cum se spune. M-am bucurat cînd am scăpat de junii-primisecături-simpatice pe care i-am interpretat cîțiva ani. Îmi pusesem toată încrederea în Vulpașin, anul trecut. N-are rost să discutăm ce-a ieșit.

— Personajul Petrescu din «Tunelul» vă mulțumește?

— Într-o anumită măsură. Mi-a pus probleme noi de interpretare pentru că este un bărbat extrem de reținut, delicat, gîndește mult și spune puțin. Gîndiți-vă că Vulpașin tuna și fulgera tot timpul. Acum mă gîndesc însă cu cea mai mare plăcere la Remaxos, noul meu rol din «Dacii»; e o apariție scurtă, dar merită toată osteneala, măcar și pentru o singură scenă, de mare frumusețe, aceea a morții.

Întîlnirea de la Mamaia e încă în toi.

Cu doi ani în urmă Georges Sadoul ne învăța să nu ne spunem o părere definitivă despre un festival pînă nu vedem ultimul film. E un sfat de care ținem seamă.

Magda MIHĂILESCU

Întîlniți-o pe Margareta Pislaru în «Tunelul» alături de un excelent actor de film — Emeric Schäffer.

recitare pe mai multe voci

Există o metodă fără greș de a decolora emisiunile, de a le nivela, de a le reduce la cenușul lipsit de relief de care unele ar putea să se desprindă: înlocuirea prezentatorilor-autori prin prezentatori-recitatori. Depersonalizate, aduse la același numitor, ele vor fi actele succesive și monotone ale unei piese cu mulți actori dar cu un autor unic, care începe marți și se termină duminică, pentru a fi reluată marți de la capăt.

S-au și înregistrat unele succese pe această linie. Pentru că, probabil, nici un critic de specialitate nu mai acceptă să gireze și să prezinte reclama care se face în fiecare sîmbătă seara tuturor filmelor săptămîinii viitoare, fără nici o discriminare, «actualitatea cinematografică» este recitată acum de un actor. Fără îndoială, etica profesională și un elementar simț de răspundere față de public ar determina din partea oamenilor de meserie rezerve și nuanțe critice, asemănătoare cu cele prezente în cronicile de cinema din ziare și evident dezagreabile din punctul de vedere al D.D.F.-ului. Nu este clar dacă și «Carnetul de cineaști», de pe vremea cînd «Studioul A» avea ambiția de a fi și altceva decît un fond muzical pentru meciurile de fotbal, a fost sacrificat din considerente similare. Cert e doar că a dispărut în favoarea needucativei și nesemnificativei «Actualități cinematografice».

Dar jurnalele televiziunii? Cu excepția știrilor cu caracter oficial, fiecare episod al jurnalului de seară ar putea fi prezentat de cel care l-a realizat, de omul care a fost la fața locului și care, cu ajutorul cîtorva imagini, vrea să ne comunice un lucru nou, văzut de el. Atunci, însă, cînd ni se arată doar harta unei regiuni și, în spatele ei, crainicul citește o informație, indicele de captare a atenției telespectatorilor scade la minimum. Într-un fel, este demoralizant cînd tinerii comentatori de politică internațională, care și-au vădit în alte locuri înzestrarea și posibilitățile, sînt reduși la postura de cititori cu glas tare ai știrilor din buletinul Agerpres. Totul provine, pare-se, din confuzia care se face încă între atribuțiile unui crainic — citirea sau recitarea unui text care nu-i aparține — și cele ale responsabilului unei rubrici. Cînd teledjurnalul de noapte e format numai din știri — și din păcate cam acesta e cazul șase seri pe săptămîină, deși, uneori, se introduce și un text intitulat «comentariu» — el ar putea fi încredințat oricărui dintre crainici. Aceasta pînă cînd autorii teledjurnalului vor hotărî să și dezbată problemele internaționale, așa cum face întreaga noastră presă.

Folosirea abuzivă a actorilor de teatru în postura de prezentatori este semnul unei viziuni false asupra profilului reporterului de televiziune. Ea duce la teatralizarea unor emisiuni, la înlocuirea spontaneității reale cu o spontaneitate jucată. Dacă sînt și excepții, asta se întîmplă pentru că unii actori înțeleg mai bine decît cei care îi recrutează că trebuie să uite, pentru o seară, ceea ce au învățat o viață întreagă. Așa se explică succesul lui Valentin Plătăreanu și mai ales al Marianeii Mînuș — altă absență regretabilă — în cadrul «Clubului tinereții». Teatralizarea acestei emisiuni se datorește prezentatorilor, nu prezentatorilor. La fel se explică și succesele de prezentator ale lui Paul Sava. Sînt însă și emisiuni care pentru nimic în lume n-ar trebui să fie prezentate de altcineva decît de autorii lor.

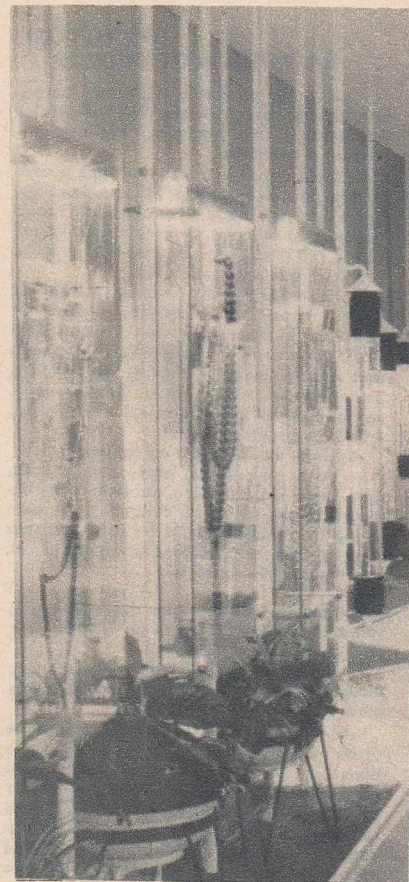
Ca și Paul Sava, Cristian Topescu și Crina Tușianu sînt personaje extrem de simpatice. Dar «Studioul A» fără Emanuel Valeriu nu mai e «Studioul A». Și e păcat.

Evident, un reporter de televiziune nu se formează de azi pe mîine. El trebuie să fie prezentabil, să aibă darul de a vorbi curgător, să se miște nestingherit, să știe să ia un interviu, să prezinte orice și pe oricine și mai presus de toate să poată concepe și organiza singur emisiuni originale. Televiziunea noastră are, deocîndată, puțini asemenea oameni. Ei ar trebui însă folosiți la maximum atît în emisie cit și pentru a forma alți crainici-reporteri. A recurge la actori este soluția aparent cea mai lesnicioasă, dar totodată cea mai vulnerabilă. Cînd deschidem televizorul, ceea ce așteptăm este nu o recitare pe mai multe voci.

Felicia ANTIP

Perlele naturale — cele care nu se formează decît în scoica marină Pteria și în cea de apă dulce Margaritana margaritifera — sînt înlocuite tot mai mult în vremea din urmă, fără a fi însă detronate din punct de vedere al valorii lor, de către perlele de cultură și perlele artificiale — mai ieftine, desigur. În fotografia din stînga jos: cîteva «kama» se pregătesc pentru un nou planjon, în cursul căruia vor aduna scoici, care vor fi grefate și obligate astfel să «nască» perle. Fotografia din dreapta jos înfățișează o expoziție de perle artificiale realizate de creatorii de bijuterii din Jablonec.

în imper perle

somerset maugham MISTER ȘTIETOT

Încă înainte de a-l vedea pe Max Kelada, îmi dădusem seama că n-o să-mi placă omul acesta. Războiul tocmai se terminase și vapoarele transoceanice erau arhipline. Locurile se găseau foarte greu și trebuia să te mulțumești cu ceea ce-ți ofereau agențiile. Era cu neputință să speri că vei obține o cabină separată, așa că am fost foarte mulțumit că mi s-a asigurat un loc într-o cabină cu două paturi. Cînd însă am aflat numele tovarășului meu de drum, buna mea dispoziție se risipi numaidecît. Numele acesta îmi sugera că în tot timpul călătoriei hublourile vor rămînea închise și aerul curat nu va mai pătrunde în cabină. Era destul de neplăcut că trebuia să împart cabina cu cineva patrusprezece zile întregi (călătoream de la San Francisco la Yokohama), chiar și la gîndul că tovarășul meu de drum s-ar fi numit Smith sau Brown.

Cînd am urcat pe vapor, mister Kelada își și lăsase bagajele în cabină. Aspectul lor nu mi-a plăcut; pe valize erau lipite foarte multe etichete, iar cuferul-garderobă era exagerat de mare. Kelada își scosese obiectele de toaletă, lăsînd să se remarce, cu acest prilej, că este un client constant al incomparabilului monsieur Coty, pentru că pe policioara lavoarului am văzut flacoanele de parfum, apă de toaletă și briantină, de produse cosmetice ale acestei vestite case. Perile lui erau de abanos și cu monogramă de aur, dar ar fi arătat mult mai bine dacă le-ar fi spălat. Mister Kelada nu-mi plăcea de fel. Am plecat. M-am oprit în salonul

fumătorilor. Am cerut un pachet cu cărți și am început să fac o pasență. Abia începusem, cînd am văzut că se apropie de mine un bărbat și mă întrebă dacă într-adevăr pe mine mă cheamă cutare.

— Eu sînt mister Kelada — adăugă el și zîmbi, arătîndu-și șiragul de dinți de-un alb ca zăpada, după care se așeză.

— O, da, mi se pare că stăm în aceeași cabină.

— Mare noroc — mi-am zis. Niciodată nu poți să știi cu cine se nimerește să stai. Am fost foarte bucuros cînd am aflat că sînteți englez. Totdeauna am afirmat că atunci cînd se găsesc în străinătate, englezii trebuie să se sprijine unul pe altul, dacă înțelegeți ce vreau să spun.

La azul acestor vorbe, am clipit de uimire.

— Dumneavoastră sînteți englez?—l-am întrebat, cam lipsit de tact.

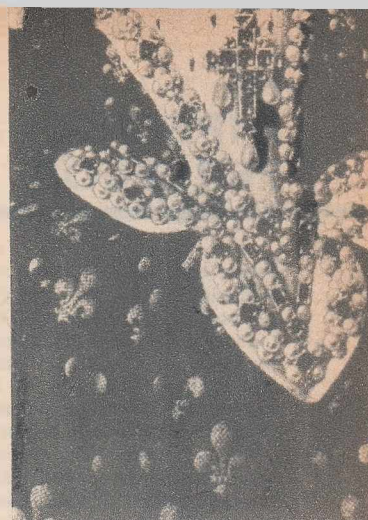
— Bineînțeles. Nu cumva ați avut impresia că sînt american? Sînt britanic pînă-n măduva oaselor! Și ca să dovedească cele spuse, mister Kelada scoase din buzunar pașaportul și-l flutură pe sub nasul meu.

Regele George are tot soiul de supuși ciudați. Mister Kelada era un om scund și îndesat, bine ras, cu pielea negricioasă, cu un nas cărnos și încovoiat și cu ochii mari, lucitori și apoși. Părul lui lung și negru era lucios și creț. Vorbea gesticulînd și cu o repeziune neobișnuită la englezi. Dacă pașaportul său britanic ar fi fost examinat mai îndeaproape, desigur că s-ar fi

ul or

«Patruzeci de veacuri s-au scurs din noaptea cu lună plină în care s-au născut primele perle... Regina nopții, preumblîndu-se pe o rază de lună, a lăsat lacrimile să-i cadă în mare. Plîngea regina nopții pentru că tînăra și frumoasa prințesă Kazuko, răpită de un geniu rău din brațele iubitului ei, rătăcea, părăsită, în pădurea de pe malul golfului Ago. Lacrimile, cufundîndu-se în adîncurile turburi ale golfului din preajma insulei Tatoku, s-au prefăcut în mărgăritare».

(Veche legendă japoneză)

Detaliu dintr-un portret al Mariei de Medicis aflat la Luvru și realizat de pictorul Pourbus. Rochia este bogat împodobită cu perle.

Se spune că omului i-a plăcut, încă de la apariția sa pe pămînt, să se împodobească — înainte chiar de a se îmbrăca — și n-a șovăit adesea să se mutileze ca să fie mai «arătos».

Remarca nu e lipsită de un simbul de adevăr. De-a lungul veacurilor dorința oamenilor de a se înfrumuseța este evidentă și de multe ori, pentru podoabe s-au săvîrșit jafuri și crime.

STRĂLUCITUL SARCOFAG AL UNUI VIERME

Dintre atîtea pietre prețioase și semi-prețioase, perla a fost apreciată încă din timpurile cele mai îndepărtate ca reprezentînd frumusețea, puritatea. Cu toate acestea, paradoxal, era în același timp privită ca o aducătoare de nenorociri. În tot Orientul există numeroase legende în care lacrimile se transformă în perle — cele ale femeilor și copiilor în perle albe și trandafirii, cele ale bărbaților în perle cenușii sau negre.

În celebra tragedie «Richard al III-lea», eroul shakespearian, adresîndu-se Elisabetei, îi spune: «dar lacrimile s-or schimba în perle!» Să fi fost îndepărtatele legende orientale izvorul de inspirație al lui Shakespeare?

Mai prozaici decît strămoșii noștri, noi reducem perla la o secreție de carbonat de calciu — substanță din care e alcătuită și cochilia scoicilor — o formație sferică sau de forme neregulate ce ia naștere atunci cînd în organismul scoicii pătrunde un corp străin — fire de nisip, larvele unor viermi paraziti etc. Scoica

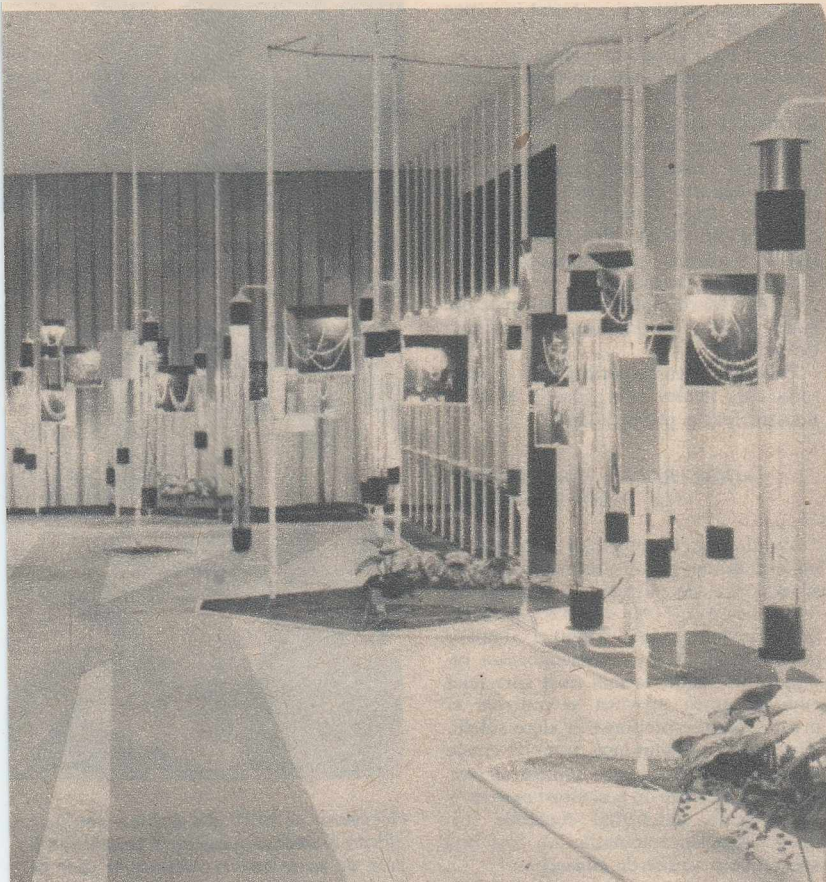
se apără. Straturi subțiri de sidif înconjură intrusul, formînd în cele din urmă un graunte opalescent, cu subtile irizări de culoare. «Cea mai frumoasă perla — remarcă geochimistul Raphael Dubois — nu-i decît strălucitul sarcofag al unui vierme».

Deși numărul moluștelor în corpul cărora pot lua naștere asemenea formații este destul de mare, perle de valoare nu se formează decît în scoica marină *Pteria* și în cea de apă dulce *Margaritana margaritifera*.

O «BIOGRAFIE» DE 42 DE SECOLE

În timpuri încă foarte îndepărtate, în mileniul III î.e.n., negustorii mediteraneeni întreprindeau adevărate expediții pe Nil, pe afluenții Eufratului și Tigru-lui, spre a cumpăra perle. În Persia perlele încep să împodobească gîtul regilor, reginelor și al dărnuitoarelor. Cu timpul,

(Continuare în pag. 16)

stabilit că cerul sub care s-a născut mister Kelada este mai albastru decît cerul care se vede de obicei deasupra Angliei.

— Ce beți? — mă întrebă el.

L-am privit cu nedumerire. Prohibiția era încă în vigoare și, după toate aparențele, pe vapor nu se găsea nici o picătură de alcool. Cînd nu mi-e sete, nici nu știu ce mi-e mai nesuferit — sucul de fructe sau limonada? Dar mister Kelada îmi surse cu zîmbetul lui de oriental.

— Whisky cu sodă sau Martini se! N-aveți decît să spuneți!

Și scoase din buzunar cite o sticlă din fiecare, punîndu-le în fața mea. Am ales Martini, iar el chemă chelnerul și-i ceru să aducă două pahare și un vas cu bucăți de gheață.

— Este un cocteil foarte bun — spusei.

— Dacă aveți prieteni pe bord, anunțați-i că pot să-i aprovizionez cu alcool pe saturete.

Mister Kelada era bun de gură. Vorbi despre New York și despre San Francisco. Istorisi apoi despre piese de teatru și despre filme, își expuse părerile despre probleme politice. Era și patriot. Drapelul britanic este într-adevăr ceva mareț, dar, după mine, el pierde din strălucirea sa cînd se apucă să-l fluture cite un domn din Alexandria sau din Beyruth.

Mister Kelada se purta familiar. N-aș vrea să par un îngîmfat, dar am impresia că atunci cînd un om cu

totul străin mi se adresează, ar fi mai potrivit să spună și vorba «mister» înainte numelui meu. Mister Kelada nu respecta această formalitate, poate ca să nu mă simt stînjinit.

Mister Kelada nu-mi plăcea. Cînd s-a așezat lîngă mine, am lăsat cărțile deoparte, dar acum mi-am zis că discuția noastră a durat destul de mult pentru o primă cunoștință și mi-am reluat pasența.

— Trei peste patru — spuse mister Kelada.

Nimic nu poate fi mai neplăcut, cînd faci pasențe, decît să îți se spună unde trebuie să pui cartea pe care tocmai ai întors-o, înainte de a apuca s-o apreciezi tu însuși.

— Iese, iese — strigă el. Zece peste valet.

Ispărvii pasența, plin de furie și de silă. Mister Kelada luă numaidecît cărțile.

— Vă plac trucurile cu cărțile?

— Nu, nu pot să sufăr așa ceva — îi răspunsei.

— Eh, o să vă arăt numai unul.

Și mi-a arătat trei. M-am scuzat, spunîndu-i că mă duc la masă, ca să-mi rețin un loc.

— O, totul este aranjat — răspunse el. V-am rezervat un loc. M-am gîndit că de vreme ce stăm în aceeași cabină, putem să stăm și la aceeași masă.

Mister Kelada nu-mi plăcea.

Nu numai că împărțeam cabina cu el și de trei ori pe zi mîncam împreună la aceeași masă, dar nu puteam nici să mă plimb pe punte, fără ca el să se țină de mine.

Era cu neputință să mă descotorosesc de el. Pur și simplu nici nu-i trecea prin minte că mi-e antipatic. Era, dimpotrivă, convins că sîft tot atît de încîntat de a-l vedea, pe cît era de încîntat el de-a mă vedea pe mine. În propria-ți casă puteai să-l dai pe scară afară și să-i trîntești ușa în nas acestui om, fără ca el să bănuiască măcar că e un musafir nedorit. Dar aici — ce să faci?

Kelada lega lesne cunoștințe și în trei zile se împrieteni cu toată lumea de pe bord. Era prezent peste tot. Se îngrijea de loterii, licitații, strîngea bani pentru premii sportive, iniția jocuri cu cerul și partide de golf, organiza concerte și baluri mascate. Era pretutîndeni și la orice oră. Devenise cel mai nesuferit om de pe vapor. Chiar de față cu el îi spuneam mister Știetot. Considera această poreclă drept un compliment.

Dar cel mai nesuferit devenea în timpul meselor. Vreme de aproape un ceas eram cu toții în puterea lui. Turuia, zîmbea și era mereu în controversă cu cineva. Știa totul mai bine decît toți ceilalți și privea ca pe o mare ofensă orice părere care nu coincidea cu a lui. Nu renunța la un subiect dat, oricît de neînsemnat ar fi fost acesta, pînă cînd nu-și impunea punctul său de vedere. Nici prin cap nu i-ar fi trecut că ar putea să greșească. El era omul care se pricepe la toate. Luam

(Continuare în pag. 16)

ÎN IMPERIUL PERLELOR

perlele escaladează turbanele înalte ale maharadjahelor indiene, aleargă de-a lungul brațelor mătăsoase ale femeilor. În Japonia, perlele au fost de asemenea folosite din timpuri vechi, dar mai mult ca ornamente ale obiectelor de artă, decât ca podoabe. «Le găsim încrustate — spune Yves Lemaire în lucrarea sa „Perla” — în lacurile vechi, în cloazoneuri, în cordoane și în minerele săbiilor». În China în timpul dinastiei Chang (secolul al XVI-lea î.e.n.) sideful perlelor servea la confecționarea măștilor. Tot în perle și pietre prețioase plătea și poporul o parte din tributul pe care îl dădea împăratului.

În Roma antică, gustul pentru perle s-a dezvoltat pe timpul lui Sylla (136-78 î.e.n.). Pliniu cel Bătrîn (23-79) spunea că «românii călcau pe perle», căci încălțăminte patricienilor era țesută, toată, numai cu aceste pietre prețioase.

Comerțul cu perle ajunsese atât de important la Roma, încât se alcătuiseră o corporație a *margaritarii*-lor. Termenul de *margaritarius* nu se referea doar la negustori, ci și la montorii de perle, la pescuitorii și paznicii perlelor. «Cuvântul margarita — observă Ernest Babelon în „Dicționarul arheologic al antichităților greco-romane” — luase o extindere atât de mare, încât el desemna tot ce latinul avea mai scump pe lume, de pildă copilul lui preferat». De altfel, acest sens al cuvântului s-a păstrat în mare măsură pînă azi.

PERLE CARE STRĂLUCESC PESTE VEACURI

Datorită frumuseții și mărimii lor, care ajunge uneori pînă la aceea a unui ou de porumbel, unele perle — trecute în analele pietrelor prețioase ca piese rare și apreciate în lumea întreagă — au căpătat o faimă care a înfruntat secolele.

Georgibus, mare negustor din Calais, a fost primul deținător al perlei «La Peregrina», denumită și «Incomparabilă», care cîntărea 504 grame. El o prezentă regelui Spaniei, Filip al II-lea, care se spunea că ar fi exclamat surprins: «Cît curaj trebuie să ai d-ta, ca să-ți investești toată averea într-un obiect atît de mic!» «Sire — a răspuns Georgibus — m-am gîndit că există în lume un rege al Spaniei care o să mi-o cumpere». Într-adevăr, monarhul Spaniei i-a cumpărat perla cu 80 000 de ducăți.

«Regina perlelor», unul din giuvaerele coroanei Franței, a fost purtată pentru prima oară, la pălăria sa, de Filip al IV-lea al Spaniei, la căsătoria fiicei sale, Maria Thereza de Austria cu Ludovic al XIV-lea. Perla aceasta, de o excepțională valoare, a dispărut în timpul Revoluției, împreună cu alte bijuterii ale coroanei Franței, aflate într-un depozit din pivnițele Luvrului.

«Regenta» a fost cumpărată de Napoleon I de la bijutierul parizian Nitôt în ziua de 28 noiembrie 1811. Era, cum scrie German Baptist în «Istoria bijuteriilor coroanei» — «o perlă foarte mare, de forma unui ou, cîntărind 337 grame și valorînd, după cum indică factura, 40 000 fr». Ea a fost montată în centrul diademei împărătesei Maria Luiza.

Ce s-a întîmplat cu toate aceste perle și cu altele despre care vorbesc cronicile? Unele dintre ele au dispărut, altele au fost distruse, dar multe pot fi și acum admirate în tezaurele din British Museum, Luvru, Ermitaj, Kremlin sau Prado...

«VÎNĂTOAREA»

În nici o statistică nu figurează numărul pescuitorilor de perle care — în Golful Persic, în Marea Roșie, în preajma țărmurilor Japoniei, Australiei sau Venezuelei — au rămas în adîncul apelor în care s-au cufundat pentru a culege scoicile care ascundeau boabele rotunde și tari, cu reflexe sidefii. Dar dacă ne gîndim că această «vîntătoare» se practică din vremuri atît de depărtate — cu 22 de secole înaintea erei noastre — e ușor să ne închipuim cîți oameni și-au jertfit viața pentru ele.

Pliniu cel Bătrîn dă în lucrarea sa «Istoria naturală» o descriere mai mult sau mai puțin realistă a acestui soi de pescuit. «Cînd molusca îl vede pe om — spunea el — se închide și-și ascunde comoara în fața răpitorului perfid; știind

chiar să prevină atacul, sfișie cu tăișul cochiliilor ei mina pescuitorului. Ea mai are și alte arme: plutind printre stîncile de pe fundul mării, este escortată de numeroși ciini de mare: fiecare grup de scoici, întocmai roiurilor de albine, are un șef, care se deosebește prin talie, vîrstă și dibăcie. De aceea, prima grijă a pescuitorilor e, de cum s-au afundat în apă, să pună mina pe acest paznic. Cînd l-au înhățat, scoicile se răspîdesc care încotro, căci acum sînt lipsite complet de apărare».

O dată culese de pe fundul mării, scoicile erau depuse în vase de argilă și acoperite cu sare marină. După un timp, corpul lor moale, rînit de moarte, elimina perlele, care se adunau pe fundul vasului.

Pescuitul perlelor și-a păstrat în lumea capitalistă de azi metodele lui milenare. Înnarmat cu o lampă de petrol, fără costum de scafandru, pescuitorul se cufundă la adîncimi care pot ajunge pînă la 40 metri și adună scoicile într-un coș. El poate găsi într-un an — în medie — o singură perlă. Viața pescuitorilor de perle e departe de a fi atît de plină de poezie ca aceea a lui Nadir din celebra operă a lui Bizet. Presiunea apei le sparge timpanele și le minează sănătatea. În marea majoritate a cazurilor ei trăiesc foarte puțin. Cînd nu pier din cauza bolilor de plămîni, mor sfișiați de rechini.

Ocupația aceasta periculoasă — «meseria care ucide» — își găsește în zilele noastre foarte puțini adepți.

«OGOARELE» SUBACVATICE ALE D-LUI MIKIMOTO

Cu timpul, «depozitele» naturale de perle n-au mai putut satisface cererile — și nici nu e de mirare: s-a calculat că, în medie, din 4 000 de scoici perlifere numai una ascunde în trupul ei comoara mult rîvnită. Atenția oamenilor s-a îndreptat din ce în ce mai mult spre felul cum ar putea provoca și controla ei înșiși formarea prețioaselor sfere sidefii. Încercări s-au făcut încă cu multă vreme în urmă. Scriitorul grec Philostrat (sec. II-III) pomenește de pescuitori care «crează» perle, deschizînd cochiliile stridiilor. Asemenea tentative au fost însă sporadice și lipsite de consecințe.

Abia în secolul nostru pescuitul per-

Detaliu al tabloului «Fecioara și copilul» de Domenico Ghirlandajo. Galeria delle Uffizi, Florența.

Negustorii de perle din Bahrein fac încă afaceri frumoase cumpărînd perlele furnizate de pescuitori și vinzîndu-le apoi pe toate continentele.

MISTER ȘTIETOT

masa împreună cu doctorul. Mister Kelada și-ar fi dat drumul nestăvilit, pentru că doctorul era un om prea comod, iar eu indiferent la toate, dacă nu ar fi fost un alt călător, cu numele de Ramsay, care ședea și el la masă împreună cu noi. El nu se împăca cu mister Kelada și nu putea să suferă îngîmfarea lui. Discuțiile lor erau pline de venin și interminabile.

Ramsay avea serviciul la consulatul american din Kobe. Era un bărbat voinic din vestul mijlociu, cu straturi de grăsimi sub pielea întinsă și abia mai încăpea în hainele ieftine de gata. Se întorcea la postul său, după ce făcuse o scurtă vizită la New York ca să-și ia soția, care petrecuse un an întreg acasă. Missis Ramsay era o femeie micuță, frumoasă, cu maniere plăcute și cu simțul umorului. Funcționarii consulari nu sînt prea bine plătiți și ea era totdeauna

foarte simplu îmbrăcată; știa însă cum trebuie purtată o rochie. Izbutea să atingă o eleganță sobră. Nu i-aș fi acordat o atenție deosebită, dacă această femeie n-ar fi avut o calitate care poate că se întîlnește la femei, dar în zilele noastre nu se remarcă. Totdeauna cînd mă uitam la ea, rămîneam uimit de modestia ei. Modestia aceasta o împodobește ca o floare.

Într-o seară, la cină, veni vorba despre perle. Ziarele stîrniseră o mare zarvă despre cultivarea, în Japonia, a perlelor artificiale care vor influența desigur scăderea prețului perlelor autentice. Calitatea acestor perle obținute pe cale artificială este atît de ridicată, încît în curînd va fi greu să le deosebești de cele adevărate. După cum ne și așteptam, mister Kelada îmbrățișă imediat noul subiect. Ne explică tot ce știa despre perle. Nu cred că Ramsay să fi fost prea competent în acest domeniu, dar el nu scăpă prilejul de a se repezi asupra lui Kelada și după cinci minute între ei se încinse o discuție foarte aprinsă. Îl văzusem și înainte pe mister Kelada discutînd pătimaș și volubil, dar nu l-am mai văzut niciodată atît de înflăcărat și de limbut ca acum. La urmă, o frază a lui Ramsay îl atinse în mod deosebit, și el lovi cu pumnul în masă și strigă:

— Eu știu ce vorbesc. Merg în Japonia tocmai în legătură cu producția de perle. Asta-i meseria mea și nu există cunoscător în acest domeniu, care să nu fie de acord cu mine. Cunosce cele mai bune colecții de perle din lume și știu despre perle tot ceea ce merită

să fie știut.

Acest lucru era ceva nou pentru noi, deoarece, în pofida limbuției sale, mister Kelada nu pomenise pînă acum cu ce se ocupa. Știam doar că pleacă în Japonia pentru niște treburi. El se uita la noi triumfător.

— Japonezii nu vor fi niciodată în stare să producă perle pe care un expert ca mine să nu le recunoască dintr-o singură privire — el arătă colierul doamnei Ramsay — credeți-mă, missis Ramsay, colierul de perle pe care-l purtați nu va scădea niciodată cu un singur cent din prețul lui de astăzi.

Missis Ramsay, cu modestia ei, se roși și își ascunse șiragul de perle pe sub rochie. Ramsay se aplecă înainte. Se uită la noi și în ochii lui flutura un zîmbet.

— Colierul pe care-l poartă missis Ramsay este foarte frumos, nu-i așa?

— Am observat asta imediat — răspunse mister Kelada. Astea sînt perle adevărate.

— N-am fost de față cînd au fost cumpărate. M-ar interesa să știu cam cît credeți că au costat.

— O, în cercurile noastre prețul acestui colier ar fi cam cincisprezece mii de dolari. Dacă însă a fost cumpărat pe Fifth Avenue, nu m-aș mira să aflu că s-a cerut pentru el pînă la treizeci de mii.

Ramsay zîmbi răutăcios.

— Nu veți rămîne uimit dacă veți afla că missis Ramsay a cumpărat acest colier cu optsprezece dolari dintr-un magazin universal în ajunul plecării din

În cadrul expoziției internaționale «Bijuteria de-a lungul timpurilor», organizată nu demult în Londra, a fost prezentat și acest veșmînt din epoca Renașterii, cu bijuterii în care, după cum se poate observa, perlele abundă.

lelor naturale a decăzut vertiginos, cedînd locul producției perlelor de cultură japoneze.

Metoda, pusă la punct la începutul secolului, constă în deschiderea scoicilor, în interiorul cărora se introduce un grăunte de sidf înfășurat într-o bucăciță din epiteliul altei scoici. După ce au suferit această operație, puse în coșuri împletite, stivuite și legate de plute, scoicile sînt din nou cufundate în mare. După un interval de trei-cinci ani din scoicile astfel însămintate se scot perle, unele de mare frumusețe și valoare, a căror deosebire de cele naturale nu poate fi percepută decît cu ochiul ager al aparatelor Röntgen.

Pe țărnul golfului Tobo se află statuia lui Mikimoto — erou național al Japoniei, creatorul acestei metode de obținere a perlelor de cultură. El este reprezentat îmbrăcat în kimono, dar avînd pe cap o gambetă. Privește parcă bărcile ce mișună de-a lungul țărnelui, încărcate cu «ama» — fete ce se întorc de la pescuitul de scoici. Pare mulțumit. Nu și-a irosit viața în zadar. Încă de la prima recoltă de 4 200 perle, pe care a cules-o după ani și ani de experiențe de pe ogoarele lui subacvatice, a dobîndit bogăția și celebritatea. A deschis imediat un magazin în centrul capitalei Japoniei. Foarte conștient, încă de pe atunci, de puterea reclamei, el l-a invitat pe prințul Komadzu, vărul împăratului, pe insula Tatoku, supranumită apoi «insula perlelor», și i-a dăruit douăsprezece perle ovale și cinci rotunde. Prințul a cumpărat următoarea serie de perle obținută de Mikimoto, care au fost oferite în dar de către împăratul Japoniei regelui Angliei, cu prilejul încoronării. Perlele au stîrnit interesul bijutierilor din Londra și Paris. Presa a început, la rîndul său, să se ocupe de aceste minuni. În 1904 ziarele scriau că în Japonia perlele vor fi cultivate, ca niște legume, în ferme marine speciale.

Produșele d-lui Mikimoto au început să fie prezentate în diverse expoziții internaționale, bucurîndu-se de căutare din ce în ce mai mare pe piața mondială.

Kokici Mikimoto — supranumit «regele perlelor» — elaborează personal tehnologia producției și dictează prețurile. El n-a dezbătut amănuntele secretului de fabricație decît descendenților lui — azi proprietarii mării firme «Mikimoto», tot-

lîzînd zeci de mii de salariați și 3 000 de fabrici. Cu toate că prețul perlelor de cultură este cu 20-40% inferior celui al perlelor naturale, în seifurile firmei au intrat într-un singur an 47 000 000 dolari.

LA JABLONEC,
ÎN NORDUL BOEMIEI

Esența de guanină obținută din solzii obletelui (*Alburnus lucideus*) sau alte substanțe sidfii, acoperind pe dinafară sau pe dinăuntru mici sfere de sticlă, servesc la fabricarea unui alt soi de mărgăritare — perlele artificiale — reușite imitații, larg folosite azi în întreaga lume, avînd marele avantaj de a fi incomparabil mai ieftine decît perlele de cultură.

Create la început în mici ateliere, ele sînt fabricate în zilele noastre în mari întreprinderi industriale în Franța, Italia, Cehoslovacia, R.F. Germană, Austria, Japonia, Anglia, Statele Unite ale Americii.

În Cehoslovacia fabricarea de perle și în genere de bijuterii artificiale are o tradiție de cinci ori secolară. Mult mai tîrziu, prin anul 1775, negustorii străini încep să se intereseze de bijuteriile ieșite din mîinile iscusite ale meșterilor sticlari din Boemia. Urmează curînd primele expoziții. Șirul lor continuă de atunci pînă în zilele noastre. Din mîinile creatorilor de bijuterii din Jablonec, grupați în 260 ateliere, în oraș și în împrejurimile sale, ies în fiecare an milioane de broșe, brățări, coliere, diademe și inele, exportate azi în 112 țări.

Anul trecut între 11 iulie și 29 august o expoziție de bijuterii organizată aci a grupat un număr de 30 întreprinderi din 16 țări. În pavilionul ei, Cehoslovacia expunea peste 3 000 de creații, dintre care renumitele perle artificiale «Marizza Pearls» au stîrnit admirația tuturor vizitatorilor.

Perle, perle, perle... Culese de pe fundurile mărilor cu riscul vieții, cultivate în ogoare subacvatice, sau — imitații — create de mîini iscusite în ateliere de fabrică, plătite cu averi uriașe sau cu sume la îndemîna oricui, ele nu au căzut nici azi în dizgrația modei — zeită atotputernică a veșmintelor și pozoabelor — păstrîndu-și peste veacuri întreaga putere de atracție.

Paul B. MARIAN

New York?

Mister Kelada se făcu roșu.

— Prostii! Colierul nu numai că este veritabil, dar și excelent, datorită dimensiunilor sale. Nu am mai văzut un colier ca acesta!

— Facem prinsoare? Pun rămășag că este o imitație. Pe o sută de dolari?

— S-a făcut.

— Ei, Elmer, cum poți să faci prinsoare pentru ceva de care ești sigur? — spuse missis Ramsay.

Ea zîmbi și în glasul ei răsună o ușoară muștrare. — De ce nu? De vreme ce pot să cîștig atît de ușor o sută de dolari, aș fi un prost dacă nu i-aș lua.

— Dar cum se va dovedi? — urmă ea. Trebuie să se dea crezare ori spuselor mele, ori spuselor domnului Kelada!

— Îngăduiți-mi să văd perlele! Dacă sînt artificiale vă voi spune imediat. Nu pot să-mi permit să pierd o sută de dolari — continuă mister Kelada.

— Scoate colierul, dragă. Dă-i voie domnului Kelada să se uite la el cît poțtește.

Missis Ramsay șovăi o clipă. Ridică mîinile spre încheietoare.

— Nu pot să-l desfac — spuse ea. Mister Kelada va trebui să se mulțumească numai cu cuvîntul meu de onoare.

Am simțit deodată că în clipa aceea se va întimpla ceva neplăcut, dar nu puteam să-mi dau seama ce

anume.

Ramsay sări în picioare.

— Îl desfac eu!

El întinse domnului Kelada colierul; acesta scoase din buzunar o lupă și îl examină cu atenție. Pe fața lui netedă, negricioasă apără un zîmbet triumfător. El dădu înapoi colierul. Era gata să spună ceva. Deodată văzu fața doamnei Ramsay. Era atît de palidă, încît părea că e gata să leșine. Se uita la el țintă, cu ochii larg deschiși, plini de spaimă. În ochii ei se citea o rugă deznădăjduită — atît de vădită, încît mă întrebam mirat cum de soțul ei nu observă acest lucru.

Mister Kelada rămase cu gura căscată. Se făcu și mai roșu. Se putea vedea efortul pe care-l făcea pentru ca să se stăpînească.

— M-am înșelat — spuse el în cele din urmă. Este o imitație foarte reușită. A trebuit să mă uit prin lupă, ca să observ că nu este veritabil. Cred că acest obiect afurisit într-adevăr nu costă mai mult de opt dolari. Scoase din portofel o bancnotă de o sută de dolari și o întinse lui Ramsay, fără să mai zică o vorbă.

— Poate că asta îți va servi drept lecție pentru altă dată, ca să nu mai fii atît de sigur de dumneata, tînărul meu prieten — spuse Ramsay și luă bancnota.

Am băgat de seamă că mîinile domnului Kelada tremurau.

Cum se întimplă de obicei, povestea se răspîndi în tot vaporul și seara mister Kelada trebui să înghită

o mulțime de zeflemele. Toată lumea se bucura că mister Știetot fusese prins vînoșat de ignoranță. Numai missis Ramsay se retrase în cabina sa, motivînd că o doare capul.

În dimineața următoare m-am sculat și am început să mă bărbieresc. Mister Kelada stătea culcat în pat și fuma o țigară. Un zgomot ușor mă făcu să mă întorc. Pe sub ușă fusese băgat un plic. Am deschis ușa și m-am uitat pe coridor. Nu era nimeni. Am luat plicul și am văzut că era adresat domnului Max Kelada. Numele era scris cu litere de tipar. l-am întins scrisoarea.

— De la cine e? El deschise plicul — O!

Mister Kelada scoase din plic nu o scrisoare, ci o bancnotă de o sută de dolari. Se uită la mine și se făcu iar roșu. Rupse plicul în bucățele mici și mi le întinse.

— Vreți să le aruncați pe geam?

Îndeplinindu-i dorința, l-am privit zîbind.

— Nimănui nu-i place să fie luat drept un prost — spuse el.

— Erau veritabile perlele?

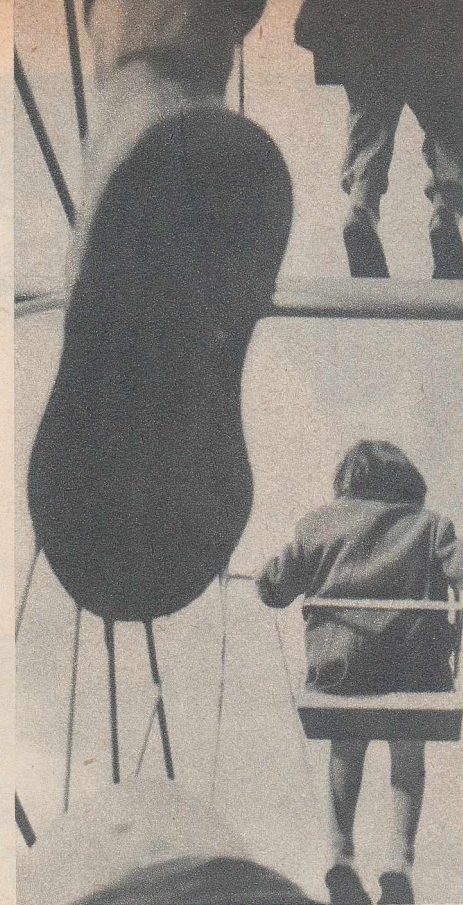
— Dacă aș fi avut o soție atît de frumoasă, n-aș fi lăsat-o un an întreg la New York, în timp ce eu sînt la Kobe — răspuse el.

În clipa aceea mister Kelada aproape că nu mai mi-era antipatic. El se întinse, luă portofelul și puse cu grijă înăuntru bancnota de o sută de dolari.

În românește de N. STOIAN

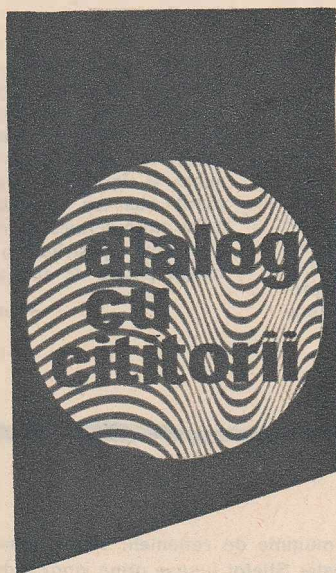

Pe Dunăre.
Efect de perspectivă.

din carnetul fotoreporterului

Sorin DAN

„Îți adresez aceste rînduri...”

Așa începe patetica scrisoare a cititoarei Rodica Păduraru din Constanța către Violeta Z., una dintre eroinele anchetei «Ce faceți părinți?». «Și eu la fel ca tine am suferit atunci cînd eram pe băncile școlii, am avut decepții mari, dar am căutat sprijinul în rîndul celor care m-au înțeles; de aceea te rog fii optimistă și cere ajutorul — așa cum ai început — tovarășilor profesori... Nu dispera dacă părinții tăi se comportă așa, dovedește că poți fi un om înțelegător și corect în activitatea ta... Doresc să aflu lucruri frumoase despre tine, de asemenea îți urez multă sănătate și mult succes la școală».

Correspondenta noastră ne roagă în scrisoarea din care am citat aceste câteva fragmente să transmitem profesoarei Maria Postăvaru din Roman, care i-a dat un sprijin neprețuit, multe mulțumiri și urări de sănătate.

Într-o altă scrisoare, familia Iordache din Buzău ne istorisește despre o fetiță orfană de mamă pe care a înfiat-o. «E o comoară a vîștii noastre, care ne învese-

lește casa. N-aveam copii. Avem părul cărunt, dar ne luptăm să creștem un copil adevărat, care să devină un meritos cetățean al patriei».

Două cazuri care vor oferi — credem — prilej de meditație multor părinți...

invitație la remuș

Cititorul Emil Ioan Talianu din Remuș (raionul Giurgiu) analizează pe larg într-o scrisoare câteva numere de revistă, făcînd o serie de observații judicioase. Totodată, correspondentul nostru face remarca — de asemenea justă — că în ultimul timp «Flacăra» a publicat prea puține materiale din viața satului. «Aș fi tare bucuros dacă ar veni un reporter de la „Flacăra” în satul meu. L-aș însoți cu multă plăcere într-o vizită la cooperativa agricolă de producție, la o manifestare culturală organizată la cămin, în scurte popasuri prin casele cîtorva colectivști și multe altele».

Mulțumim călduros, tovarășe Talianu. Nu refuzăm amabila dv.

invitație și în curînd vom veni la Remuș.

P.S. Întrebărilor ce ni le puneți le vom da răspuns, într-un număr viitor, la «Pe scurt».

rubricile în aceleași pagini...

«Sînt o cititoare mai veche a revistei „Flacăra” și constat cu bucurie că publicați articole foarte interesante, concomitent cu găsirea unor formule grafice cit mai bune» — declară la începutul scrisorii sale tov. A. Costescu din Constanța. În continuare corespondenta noastră își spune părerea în două probleme. Astfel, d-sa nu socotește că așezarea rubricilor permanente în aceleași locuri, în aceleași pagini ar duce la monotonie, așa cum au susținut unii cititori. Acest punct de vedere corespunde întru totul celui al redacției, care, cu foarte rare excepții, a aplicat principiul «rubrica pe pagina sa obișnuită». În continuare însă, tov. Costescu se declară nemulțumită de faptul că subrubrica «Cartea» de la «Memento» informează cu oarecare întârziere asupra unor apariții editoriale, citînd — printre altele — în acest sens reeditarea, în «Biblioteca pentru toți», a romanului «David Copperfield» de Dickens, apărut în librăria la sfîrșitul lui decembrie 1965 și anunțat de noi abia la 5 februarie 1966. Cititoarea noastră are și în această privință dreptate. Ne vom strădui deci să fim mai prompti în anunțarea noutăților literare.

o sesizare eficientă

Cu cîva timp în urmă cititorul Vasile Lăcătușu din Galați ne scria despre superficialitatea cu care i s-a reparat televizorul la o unitate a Întreprinderii orașenești

de industrie locală (I.O.I.L.) nr. 1 din Galați. Ca urmare a sesizării noastre, primim din partea Sfatului popular orașenesc Galați o adresă prin care se recunoaște că reclamația este pe deplin întemeiată. Drept urmare, tovarășului Vasile Lăcătușu i s-a efectuat reparația necesară, înapoiindu-i-se totodată sumele percepute în mod nejustificat, iar responsabilul secției de reparat televizoare din cadrul I.O.I.L. a fost sancționat.

în cîteva rînduri

Ion Rusu — București. În nr. 21 pag. 19 a apărut articolul «Henri Coandă — părintele avioanelor cu reacție».

Constanța Constantinescu — București. Cursurile serale în învățămîntul mediu sau superior se organizează ținîndu-se seama de cerințele reale și nu din oficiu. Facultatea de chimie din cadrul Universității n-a fost solicitată de un număr suficient de studenți seraliști, astfel că deocamdată nu puteți urma chimia la cursuri serale. De ce nu vă îndreptați însă spre politehnică, unde puteți studia de asemenea chimia?

Mariana Z — comuna Boian. E probabil să vă vedeți îndeplinită dorința în ce privește actorul dv. preferat, redacția noastră avînd în vedere înființarea unei rubrici permanente, dedicate prezentării unor personalități artistice de marcă.

Ofelia Miculescu — Suceava. Interpretul dv. preferat, Paul Anka, va fi credem inclus într-un documentar privind la tendințe, curente și vedete în muzica ușoară internațională, pe care-l pregătim.

Vizitiu Mariana, Migală Nicolae — Iași; Silviu Tudor — Mangalia; Ulise Ghinea — Reșița; Dumitru Drăgan — Oltenița; Dan Costin — Panciu. Nu vă putem răspunde la întrebările puse deoarece acestea sînt incluse în Ches-

tionarul concursului organizat de Comitetul național pentru apărarea păcii din România.

Magda Rares — Buzău. Firește că pe adresa Centrului de producție cinematografică puteți scrie numai actorilor români care fac, pe lîng teatrul, și film.

Olimpia Moscu — orașul Gheorghie Gheorghiu-Dej; Romulus și Lucreția Maleoniu — Arad. A-veți perfectă dreptate. Am verificat și am constatat că Roger Moore a deținut într-adevăr un rol și în filmul «Banda de lași».

Eleonora Cristescu — Constanța. Întrebarea dv. necesitînd răspuns prin scrisoare, vă rugăm a ne comunica adresa dv. completă.

Virgil Stana — Satu-Mare. Nădăjdul să înălțăm în viitorul apropiat cauzele concrete care ne împiedică să sporim numărul de pagini ale revistei și să mărim tirajul.

cititorii către cititori

Următorii cititori doresc să corespundă: Mariana Marteniuc, elevă, Focșani, str. Măgura 8; ilustrate; Florin Stavri, desenator tehnic, 26 ani, București, str. Stan Tabără 25, raion Stoica, teme diverse; Valy Bănăuț, laborantă, 21 ani, orașul Gheorghie Gheorghiu-Dej, alea Vioarelor, ap. 69; teme diverse, ilustrate; Ileana Jidoveanu, studentă, 19 ani, Craiova, str. I.P. Pavlov 6; cinema, ilustrate; Iosif Batin, funcționar, 25 ani, Arad, str. Horia 1; muzică ușoară; Năiță Stoica, laborant, Stațiunea experimentală Argeș, Pitești; artă, literatură, ilustrate; Lia Fleșeriu, elevă, Deva, bl. C, et. 1, ap. 8; ilustrate; Constantin Cosofret, mecanic, 25 ani, Iași, str. Cloșca 17; teme diverse, filatelie, cinema, ilustrate; Jana Stoica, elevă, Băilești, str. Depozitelor 28; teme diverse, ilustrate; Gigel Bărgan, electrician, Sibiu, str. Teilor 2; teme diverse; Florella Alexe, operatoare P.T.T.R., Dorohoi, str. 13 Decembrie 4; teme diverse, ilustrate; Nușca Irimia, elevă, Craiova, calea București, bl. A 6, sc. 2, et. 1, ap. 4; teme diverse, ilus-

arta de a scrie repede...

«Doresc să cunosc istoricul stenografiei».

Dumitru ZAHARIA
Călan

Răspunde prof. AUREL BOIA, director adjunct al Școlii tehnice de stenodactilografie și secretariat.

Necesitatea unui scris prescurtat și, deci mai rapid decât cel obișnuit, s-a resimțit de multă vreme. Primele încercări datează din antichitate. Dintre acestea, cea mai cunoscută este cea a lui Tiro, sclav eliberat al lui Cicero. «Notele tiroliene» — denumire sub care este cunoscut acest prim sistem de scriere prescurtată — constau în abrevieri, cele mai multe grefate pe alfabetul latin. Prescurtările «N» pentru «număr», «P.S.» pentru «post-scriptum», «e» pentru «et» nu sînt altceva decît o moștenire a vechilor note tiroliene.

Stenografia propriu-zisă ia naștere însă abia în momentul în care se creează un alfabet special, independent de scrisul obișnuit.

Primul sistem adevărat de stenografie apare în veacul al XVII-lea. Urmind altor încercări mai puțin reușite, John Willis publică în anul 1602 lucrarea «Arta stenografiei», creînd, o dată cu noua scriere prescurtată, și numele ei (de la cuvintele grecești *stenos* = strîns și *grafein* = a scrie).

Dintre sistemele de stenografie mai cunoscute, a căror utilizare nu s-a limitat numai la țările de origine, notăm pe cele folosite și la noi: Taylor (1786), Gabelsberger (1834), Duployé (1867).

În țara noastră evoluția stenografiei este legată, ca de altfel în toate țările, de dezvoltarea societății. O dată cu revoluția de la 1848, stenografia apare și la noi, datorită străduinței lui C.A. Rosetti, care o socotea necesară noii epoci de viață democratică pentru care lupta. Munca lui — întreruptă din cauza înfrîngerii revoluției — avea să fie dusă mai departe de către Enric Winterhalder, prieten și luptător politic alături de Rosetti. Winterhalder formează în anul 1861 cei dintii stenografi. În toamna aceluiași an apare și prima carte românească de stenografie, scoasă de Elie Bosianu, elev al lui Winterhalder (sistem Taylor).

Din perioada de început a mișcării stenografice din țara noastră cităm de asemenea pe Dimitrie Răuciu (1864) și pe Eugenlu Suceveanu (1872), care adaptează sistemul Gabelsberger la limba română, precum și pe Henri Stahl, cu o adaptare a stenografiei Duployé (1898). Dar lui H. Stahl (1877-1942) i se datorește, între altele, și crearea primului sistem de stenografie românească (întocmit pe baza studierii frecvenței și combinațiilor sunetelor în limba română). Sistemul Stahl este practicat astăzi de marea majoritate a stenografilor din țara noastră.

sînge de culori diferite

Cititorii VASILE DUMITRU din Lipova și ION BALTAG din Sibiu ne întreabă dacă există animale cu sînge albastru.

Răspunde biologul AL. TUTĂ, cercetător științific.

Sîngele, acest lichid sau «mediu intern», cum l-a denumit marele fiziolog Claude Bernard, are rolul de a transporta substanțele asimilabile și oxigenul la țesuturi, iar de la țesuturi, substanțele toxice rezultate din ardere, la organele speciale pentru eliminarea lor din organism.

În cursul procesului de evoluție, acest mediu intern apare de timpuriu la unele metazoare inferioare (viermi, moluște). O dată cu evoluția animalelor, compoziția lui devine foarte complexă, cunoscîndu-se astăzi o serie de componente cu funcții speciale. Dintre aceste componente, o deosebită importanță o au pigmenții respiratori. Ei prezintă o mare afinitate pentru oxigen, fiind totodată cei care dau culoarea sîngelui.

S-au descoperit pînă în prezent următorii pigmenți: **hemoglobina**, **hemocianina**, **chlorocruorina**, **hemeritrina** etc., care dau culoarea roșie, albastră sau verde sîngelui diferitelor viețuitoare.

Astfel, **hemoglobina** se găsește în sîngele animalelor vertebrate cît și al unor nevertebrate (viermi, moluște, artro-

pode și echinoderme). Hemoglobina conține fier și are o mare afinitate pentru oxigen, formînd cu acesta, prin combinare, oxihemoglobina, de culoare roșie, care dă culoarea sîngelui la grupele de animale amintite mai sus.

Hemeritrina a fost descoperită numai la cîțiva reprezentanți ai sipunculidelor (viermi marini) și la polichete (viermi cu mulți peri pe corp; polys = mulți, chaiti = păr). Ea are o culoare roșie, în compoziția ei intrînd de asemenea fierul.

Hemocianina se găsește dizolvată în sînge la gasteropode, cefalopode, moluște, arahnide și crustacei (exemplu: racul de riu — *Potamobius fluviatilis*). Sîngele acestor animale avînd hemocianină (care conține cupru), prin oxidare devine albastru. În stare de refacere este incolor.

Chlorocruorina se găsește dizolvată în sîngele multor polichete. La cele mai multe dintre acestea sîngele este sau de culoare verde din cauza pigmentului — chlorocruorina — care conține cupru în loc de fier, sau este brun în prezența pigmentului numit **hemafeină**.

Din cele arătate mai sus, putem deci afirma că există animale la care sîngele are o culoare roșie, albastră, verde sau brună, aceasta fiind în funcție de felul pigmenților respiratori existenți în compoziția lui.

din istoricul mașinii de cusut

«Cînd s-a inventat și cum a evoluat mașina de cusut?»

Marcel CUCU
com. Poenița, rn. Rm. Sărat.

Răspunde ILIE DOBRESCU, directorul Muzeului tehnic «Prof. ing. Dumitru Leonida».

Cea mai veche mașină de cusut a fost brevetată, fără a fi realizată, în Anglia la 17 iulie 1790, de către Thomas Saint și era menită să servească la confecționarea obiectelor din piele, ca: ghete, cizme etc.

În anul 1830 croitorul parizian Thimonier Barthélemy construiește o mașină de cusut din lemn pe care o brevetează, iar în 1831 se formează o societate pentru exploatarea brevetului și se con-

struiesc 80 de mașini de cusut, care se folosesc la confecționarea de echipament militar. Dar în același an, zîndu-se amenințați în exercitarea meseriei lor, croitorii din Paris distrug aceste mașini.

Inventatorul, care a reușit să se salveze prin fugă, nu și-a pierdut însă curajul și după multe peregrinări între Anglia și Franța, în 1845, realizează o nouă mașină, mai perfecționată, construită de astă dată din metal, și care putea să realizeze 200 de cusături pe minut. El vine în Franța și reușește din nou să înființeze o societate care produce în serie noua mașină. Dar, din cauza unei noi mișcări de protest a croitorilor, în 1848 societatea se desființează.

În America apare în 1832-1834 un nou tip de mașină de cusut, inventată de Walter Hunt, care avea suveică și un ac de cusut cu aură la vîrf. Dar mașina nu

s-a bucurat de o bună primire și invenția a fost părăsită.

În 1840 Elias Howe construiește o mașină de cusut din metal, mai perfecționată, care realiza 300 împunsături pe minut și dădea o cusătură mai rezistentă. Deoarece în America, după multe încercări, inventatorul nu găsește posibilitatea de a introduce în producția industrială mașina sa, el pleacă în Anglia, unde cedează patentul său unui oarecare Thomas, urmînd a primi în schimb... 3 lire sterline pentru fiecare mașină vîndută. Thomas însă nu respectă înțelegerea și Howe, lipsit de posibilități de trai, se reîntoarce în America.

Aici, între timp, Isac Singer imitase mașina lui Howe, căreia îi făcuse mici modificări, printre care și introducerea sabotului pentru deplasarea stofei.

un clasic al literaturii noastre

«Ce reprezintă Gala Galaction pentru literatura română?»

Miky MAICAN
com. Moldova Veche, reg. Banat

Răspunde prof. univ. AL. PIRU, doctor docent în științe filologice.

Scritorul Gala Galaction, pe numele adevărat Grigore Pișculescu, s-a născut la 16 aprilie 1879 în Didești, sat la înfrînirea pîrlului Tecuciu cu rîul Vedea, în cîmpia Dunării. Doctor în teologie din 1909, a fost defensor ecleziastic, preot din 1922, ziarist militant, academician. A murit la 8 martie 1961 în București.

Opera literară a lui Gala Galaction se compune din nuvele, povestiri, amintiri, însemnări de călătorie, mărturii, articole despre literatură și artă, articole social-politice și romane, cele mai importante fiind: **Biserica din răzoare**, Iași, 1914; **Clopotele din mănăstirea Neamtu**, București, 1916; **O lume nouă**, București, 1919; **Răboji pe bradul verde**, Iași, 1920; **Caligrafia Terțiu**, București, 1929; **Scrisori către Simforoza**, București, 1930; **Roxana**, București, 1932; **Papucii lui Mahmut**, București, 1932; **Doctorul Taifun**, București, 1933; **La răspîntie de veacuri**, București, 1935. Cea mai mare parte din aceste scrieri au fost de mai multe ori reeditate în anii noștri, ultima oară într-o culegere în 4 volume de **Opere alese**, între 1959 și 1965.

Gala Galaction e un remarcabil navelist în **De la noi la Cladova**, **Gloria Constantinii**, **Moara lui Călfar** și **Copca rădvanului**, un încercat observator al oamenilor din cîmpia Dunării, surprîns în lupta dintre virtute și ispită, în puternice conflicte sufletesti sau sub imperiul pasiunilor, într-o atmosferă adesea fabulosă fantastică. Romanele sale înfățișează atitudini etice, iar publicistica sa, idei progresiste, umanitare. Stilist înzestrat, Gala Galaction este unul din marii prozatori clasici ai literaturii române.

pe scurt

Victor Sasu, Amărăști. 1) Nu cunoaștem o asemenea lucrare. Poate vă referiți la «Povestiri din pădurea vieneză» a lui Johann Strauss? 2) Sport publicăm și vom publica în fiecare număr — chiar dacă rubrica respectivă nu ocupă o pagină separată.

Nicolae Din, Pitești. Mulțumim pentru ilustrația pe care ați avut amabilitatea să ne-o trimiteți. În ce privește fluviul Mississippi de care ne întrebați, numele de «Părintele apelor» pe care i-l-au dat amerindienii i se trage nu de la marea său număr de afluenți, ci de la dimensiunile sale: lungimea și debitul apelor sale. Într-adevăr, Mississippi este unul din cele mai mari fluviu ale lumii și cel mai mare de pe continentul nord-american. El măsoară 3 950 km. Unii geografi îi calculează lungimea măsurîndu-i-o laolaltă cu cea a afluentului său Missouri, ceea ce face să rezulte un total de 6 418 km, situînd acest fluviu pe locul al doilea în lume (după Nil, care are 6 617 km). Izvorul Mississippiului este situat la vest de Lacul Superior; fluviul străbate întreg teritoriul S.U.A. de la nord la sud și se varsă în Golful Mexic printr-o deltă foarte întinsă, ce înaintează cu 50-100 m anual. Mississippi are într-adevăr mulți afluenți, bogat în ape, care-l întretîin marea sa debit: Des Moines, Missouri, Arkansas, Red River (pe dreapta), Wisconsin, Illinois, Ohio (pe stînga) etc. Fluviul este legat prin canale de sistemul Marilor Lacuri. De-a lungul său s-a dezvoltat o salbă de mari porturi: New Orleans, Baton Rouge, Memphis, St. Louis, Minneapolis, St. Paul ș.a. Numeroși scriitori americani, în frunte cu Mark Twain, ne-au lăsat pagini nemuritoare de literatură avînd ca temă viața pe marea fluviu.

V. SILVIAN

trate; Francisc Fernbacher, laborant, Timișoara 4, Piața Prahova 7, ap. 4; teme diverse, ilustrate; Irena Udrescu, elevă, Buzău, str. Unirii 134; teme diverse; Nicolae Criveanu, elev, oraș Motru, bl. C2, sc. 4, ap. 1, raion Strehaiia: muzică, cinema; Nelu Pasat, elev, Suceava, bd. Arini, bl. D, sc. B, et. IV, ap. 18; literatură, teatru, ilustrate; Iacob Toma, elev, Turda, str. Republicii 49; teme diverse, ilustrate; Costel Costici, termotehnician, 20 ani, Reșița, str. Caraiman 12; teme diverse, ilustrate; Eugen Popescu, tehnician, 23 ani, Reșița, str. Caraiman 12; cinema, ilustrate; Ilie Cărcăleanu, laborant, 21 ani, Reșița, str. Caraiman 12; cinema, ilustrate; Mariana Szappanos, studentă, Timișoara 4, Piața Prahova 7, ap. 3; ilustrate; Sandu Leuștean, lăcătuș, orașul Gheorghie Gheorghiu-Dej, bd. Republicii, bl. 3, ap. 6; teme diverse, ilustrate; Aurel Costache, mecanic turbine, București, str. Șt. Măgheru 28, raion Grivița roșie; teme diverse.

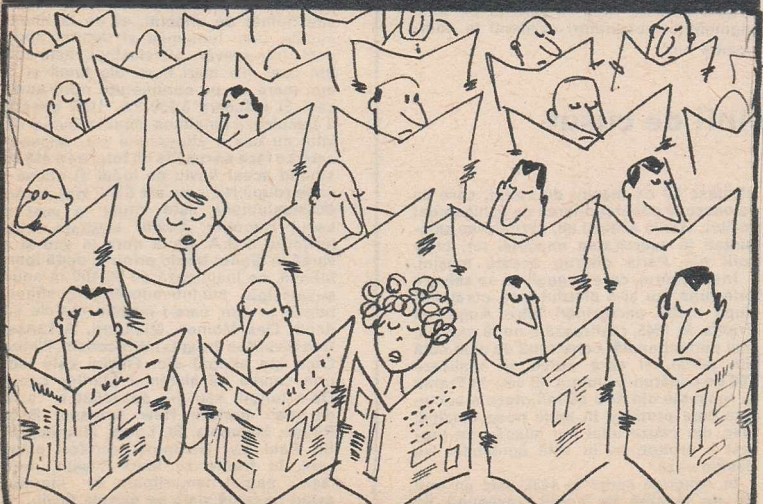
să cunoaștem frumusețile patriei

Ca urmare a sesizărilor mai multor cititori privind insuficiența tematică a ilustrațiilor ce înfățișează frumusețile țării, primim din partea editurii «Meridian» o amplă adresă în care ni se face cunoscut că pentru anul 1966, C.L.D.C.-urile regionale au comandat circa 2 800 modele imagini alb-negru și color, reprezentînd peisaje urbanistice și industriale, colțuri ale naturii, monumente istorice și de arhitectură, opere de artă, piese muzeistice. Într-un tiraj total de 25 200 000 exemplare. În continuare, în adresă sînt înșiruite circa 50 subiecte din cele 2 800 modele comandate.

În încheiere ni se precizează că editura «Meridian» alcătuieste tematicile ilustrațiilor pentru fiecare regiune în parte, cu concursul prețios al organelor regionale de partid și de stat.

meciul incepe...

...a inceput!

Spre locul de antrenament

FOTBALIȘTII COREENI SE PREGĂTESC

Învingând selecționata Australiei cu 6-1 și 3-1 în întâlnirile zonale de la Phnom Penh, echipa R.P.D. Coreene și-a câștigat dreptul de a lua parte la campionatul mondial. În vederea acestui eveniment fotbalistii coreeni se pregătesc intens, își perfecționează tehnica și își desăvârșesc condiția fizică. Până la startul de la Londra, fotbalistii coreeni vor susține o serie de întâlniri amicale cu echipe de peste hotare.

Din echipa R.P.D. Coreene nu va lipsi desigur extrema dreaptă Han Bon Din, care deosebit după meciurile de la Phnom Penh este considerat unul dintre jucătorii de talie mondială. Alături de el vor juca Man Du Ik, Ian Sen Kuk, Rim Diun Sen, Kan Ren Un, Sin En Ghiu, Ghe Sin Un, Kim Sin Ir, Kim En Ghir și alții.

Afirmarea pe plan internațional a fotbalistilor coreeni a început în anul 1947, o dată cu participarea lor la campionatul mondial al echipelor de tineret care a avut loc la Praga. De atunci echipa R.P.D. Coreene a susținut 185 de întâlniri internaționale cu echipe din Europa, Asia și Africa, acumulând o bogată experiență.

După întâlnirea din 1961 cu echipa «Spartak», una din cele mai puternice echipe sovietice, pe care fotbalistii coreeni au învins-o cu scorul de 2-1, echipa R.P.D. Coreene a intrat în rindul echipelor de viitor ale lumii. Iar frumoasele rezultate ale fotbalistilor coreeni în întâlnirile zonale

de la Phnom Penh sînt o mărturie a creșterii vertiginose a fotbalului R.P.D. Coreene.

Care este secretul acestei dezvoltări rapide a fotbalului în R.P.D. Coreeană? Ea se datorează în primul rînd caracterului de masă al acestui sport.

Jocă fotbal atît adolescenții cît și adulții. În toate școlile, în uzine, în întreprinderi și în cooperativele agricole fotbalul reprezintă unul din sporturile preferate.

Din timpurile străvechi, strămoșii coreenilor băteau mingea. Dar fotbalul modern a ajuns în Coreea la începutul secolului XX. În anii grei de dominație japoneză, fotbalul n-a putut lua în o dezvoltare rapidă. Cu toate acestea încă de atunci el a devenit unul din sporturile preferate ale coreenilor.

În august 1945, curînd după eliberare, a luat ființă Asociația coreeană de fotbal și au fost create primele echipe.

În prezent, din Asociația de fotbal fac parte echipe de categoria I și 40 de echipe de categoria II-a. În afara acestora, în cadrul a 7 000 de secții joacă fotbal peste 250 000 de amatori.

De asemenea, Institutul de cercetări științifice pentru cultură fizică, Institutul de cultură fizică și sport și alte instituții elaborează pe baza științifice metode de antrenament, contribuind totodată la întocmirea unui sistem tactic de joc.

POVEȘTEA VORBEI: mică istorie a șantajului

Răufăcătorii au un limbaj colorat și pitoresc. Tot ce se leagă de acțiunile lor necinstite primește nume al căror sens obișnuit nu sugerează cîtuși de puțin furtul, escrocheria, delapidarea, crima etc. Din teama de a fi înțeleși de cei din jur, infractorii își creează deci un fel de cod lingvistic secret, numit argou. Cu timpul, caracterul secret se pierde, căci termenii de argou încep să fie cunoscuți în cercuri tot mai largi. Așa s-a întîmplat și cu cuvintele șantaj și a șantaja de care ne vom ocupa astăzi.

Originea termenilor trebuie căutată în limba franceză, mai exact în argoul francez. Noțiunea, tipică pentru lumea infractorilor, de «scoate bani de la cineva pe căi necinstite», a fost denumită cu expresia *faire chanter*. Înțelesul ei normal este «a face (pe cineva) să cînte»!

Continuînd aceeași figură de stil, apare expresia *maître chanteur*, textual «mastru cîntăreț» dar care în lumea escrocilor e aplicată un «mastru» în arta de a stoarce bani.

Expresiile amintite lămuresc originea cuvîntului francez *chantage* (devenit în românește șanta. Asemănarea cu verbul *chanter* (= a cînta) e cît se poate de evidentă, numai sensul ne poate pu pe gînduri. Ce legătură are cîntatul cu escrocăria? Firește că nici una, dar tocmai de asta ave nevoie creatorii argoului: de un nume cît și puțin suspect, cît mai nevinovat, pentru o acțiune reprobabilă. Secretul lor a fost însă aflat de mulți și toată lumea știe azi ce înseamnă a șantaja și șantajist.

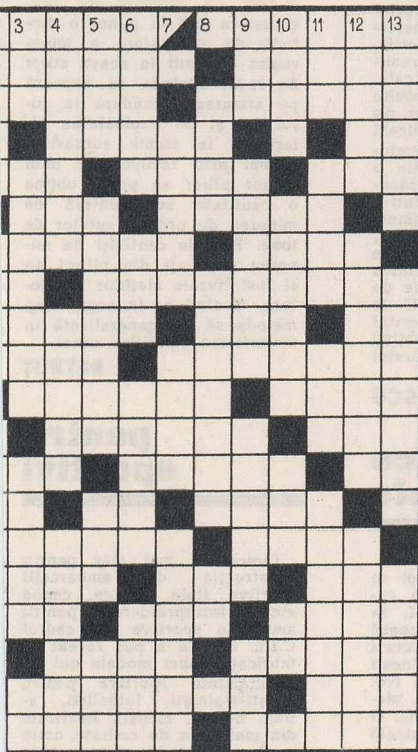
Sorin STAT

dezlegarea jocului «NAUTICĂ», apărut în nr. trecut

ORIZONTAL: 1) SCOTA — BARCA — A. 2) LACURI — SNAGOV. 3) INOTATOR — NAVĂ. 4) POLO — AD — MOTOR. 5) TAIA — GAIE — II. 6) TOS — SPORT — UDE. 7) AR — CAIA. 8) CRA. 9) BINA — ANALOG — C. 9) A — IPATE — ITIRI. 10) NAVIGA — VÉLIER. 11) CEI — BODO — CM. 12) CALATORI — NAIE. 13) AT — NARANZ — CF. 14) T — MITOSI — AI — S. 15) APA — AR — CALCAT. 16) RARA — INECA — CA. 17) GRIME — SARITOR. 18) INAL — SI — AST. 19) AMARE — OCTANTE. 20) CARAVELA — ICAR.

CASE

ORIZONTAL: 1) Casă turistică — Îmbeșugată. 2) Depunători la Casa de economii — Locuință. 3) Etaje — Ființă fabuloasă, jumătate femeie, jumătate pește. 4) Terminație latină — Incuie poartă — Pană. 5) Nume de fată — Impungător (reg.) — Sport... la căminul cultural. 6) A dușmăni — Pieptare fără mineci.

7) Ferăstrucică... la casă! — Distanțați. 8) Ceas — Cură. 9) La toate porțile caselor — Comună în Portugalia — Cută! 10) Teatru liric — Cînsiri. 11) Parcele — Nume masculin. 12) Prima literă slavonă — Cutați — Măsuri agrare. 13) Distanțați — Surogat — Caiete! 14) Interjecție — Pronume — Partea superioară a unui edificiu, deasupra cornișei, menită să mascheze acoperișul. 15) Casă (fig.) — Macagiu. 16) Felicitare — Nelipsit de la uși și ferestre — Arbore exotic. 17) Coaste — Luna florilor — Sare casa într-o zicală. 18) Poftim — Pictor clasic român, autorul tabloului «Lectură pe terasă» — Macara. 19) Separă etajele unei case — Nume de fată. 20) Mică fereastră în acoperișul unei case — Pictor francez, autorul tabloului «Casa din grădină».

VERTICAL: 1) Se plăcesc la casă — Se încasează pentru o muncă prestată — Cuptor în formă de turn. 2) La casa fiecăruia — Ceată — Autorul melodiei «Zeci de blocuri». 3) Cocoloș — Scriitor francez, autorul nuvelei «Camera lui Revaud» — Autorul melodiei «Cintezel de casă nouă» — Petru Costescu! 4) Casări — Greșeli — Imaginară. 5) Celălalt titlu al piesei «Casa cu păpuși» de Ibsen — Autorul romanului «Casa Thüringer» — Dînsule — Pom fructifer. 6) Prietenă — Epoci — Umezeli — Scriitor german, autorul romanului «Casa Buddenbrook» (Thomas). 7) A se adăposti — Program pe ore — Bine închisă. 8) Șcă la fereastră — Pictor român, autorul tabloului «Casa roză» — Ovine. 9) Rîu în Sudan — Pictor român, autorul tabloului «Case lângă lac» — Dormitor (reg.) — Pumn (reg.). 10) În jurul unor case — Magazia casei — Gestic reflex — Poftim. 11) Uscenile casnice — Grădini... în casă — La intrarea în casă — «Viclean copil de casă, / Ce umple cupele cu vin / Mesenilor la masă» («Luceafărul»). 12) Nume feminin rusesc — Două la «casa» lui Calderon de la Barca — Aliniere a clădirilor de-a lungul unei străzi, astfel încît un colț al lor să fie ieșit mai mult în stradă (pl.). 13) Înaintea al scrisului românesc, autorul poemului «Turnul lui But» — Încăpere subterană — Parte a ușii.

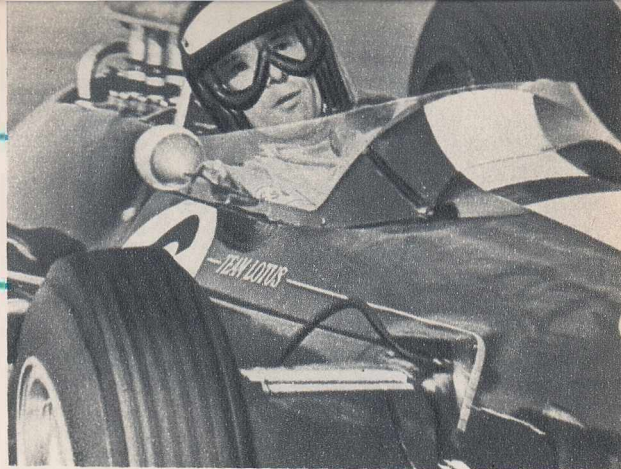
Florin EREMIA

Cuvinte mai puțin cunoscute: ACOS, OTA, TEC, PALAN, BOT, OLI, PUM

CARNET AUTOMOBILISTIC

SFATURILE UNUI CAMPION

Împotriva excentricității

Jim Clark, tinărul scoțian, as al volanului și campion absolut de automobilism pe anul 1965, este unul dintre cei mai celebri automobilisti.

În anul 1965 el a câștigat cele 7 mari concursuri internaționale la care a participat. Mașina sa preferată este un Ford Lotus, cu 2 viteze. Jim Clark nu este numai un temerar alergător. A spus-o chiar el arătînd că pe lângă curaj o tehnică perfectă a conducerii volanului este absolut necesară fiecărui conducător. Spre deosebire de alte celebrități Jim Clark își dezvăluie «secretele». Poziția miinilor încrucișate pe volan nu este o fantezie. Numai în această poziție se pot lua virajele fără a pierde contactul cu volanul. El este autorul virajelor cu frînă care ajută, prin derapare, la obținerea unor viteze medii mai ridicate.

Publicăm mai jos cîteva sfaturi pentru automobilisti apărute în revista engleză «Observer» sub semnătura lui Jim Clark.

«Accesoriiile, piesele și dispozitivele suplimentare care se pot adăuga unui autoturism preocupă pe mulți automobilisti. Unii fac din aceste accesorii o problemă de originalitate sau de manifestare a personalității. Alții găsesc că este util să dispui, pentru comoditatea conducerii, de cîteva dispozitive auxiliare de bună calitate».

«Fiindcă nu circulă decît rareori la Londra, nu utilizez faruri de ceață. Fixarea acestora, fără a fi nevoie, nu reprezintă o podoabă pentru mașină. În ceea ce privește retrovizoarele, folosesc o singură oglindă retrovizoare interioară antireflectoare, pentru a mă feri de luminile prea puternice pe care le proiectează unii automobilisti, chiar cînd se circulă în șir. Nu folosesc retrovizoare exterioare pe aripă deoarece reglarea lor este dificilă, mai ales cînd nu ai la volan totdeauna aceeași poziție. O singură oglindă retrovizoare centrală, la mărimea actuală a parbrizelor din spate, este absolut suficientă, dacă însă vizibilitatea nu este sclnjanită de diferite tipuri de păpuși și bibelouri. Acestea distrag atenția șoferilor care vin în urma noastră și chiar a noastră cînd privim în oglinda retrovizoare».

«Folosesc radioul în mașină în două împrejurări: cînd călătoresc singur pe distanțe mari (nu numai pentru a nu adormi, ci pentru o distracție pe care o socotesc plăcută și utilă); cînd am pasageri în mașină, deoarece radioul le concentrează atenția și îi obligă să nu discute între ei și cu mine; la viteze mari și mai ales noaptea, discuțiile sînt aproape totdeauna cauze de accidente».

«Accesoriiile pentru automobile sînt atît de numeroase, inventivitatea celor care le produc atît de mare, încît cineva care ar dori să se țină la curent cu toate, ar cheltui într-un scurt interval de timp sume echivalente cu costul unei noi mașini, iar propriul său autovehicul ar arăta ca un adevărat bazar mobil. Sînt pentru comoditate și lucruri practice, dar împotriva excentricității».

— Cum, se poate și fără mine ?!

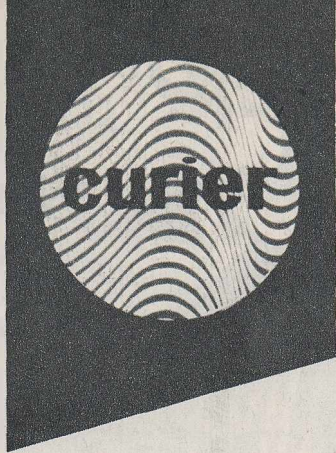

MARGARINA VITAMINIZATĂ

o grăslime de origine vegetală ce înlocuiește în foarte bune condițiuni untul otit la prepararea prăjiturilor cît și la diferite preparate culinare

LICITATE

ara

151 de licee de specialitate

În perioada 22-29 iunie va avea loc concursul de admitere la liceele de specialitate. Pentru a afla care sînt pregătirile ce se fac în vederea organizării activității acestor licee în primul an școlar de funcționare — anul 1966-1967 — ne-am adresat tovarășului director P. Precupețu din Ministerul Învățămîntului care ne-a făcut cunoscut:

Rețeaua liceelor de specialitate va cuprinde, în anul școlar 1966-1967, un număr de 151 unități care vor funcționa în clădirile centrelor școlare de învățămînt profesional și tehnic și ale liceelor teoretice — în spații special rezervate acestui scop. Pînă în prezent au fost numiți directorii și s-au luat măsurile corespunzătoare pentru buna desfășurare

a concursului de admitere, conform ordinului ministrului învățămîntului, recent emis. Corpul didactic ce va lucra în cadrul liceelor de specialitate va fi completat ținîndu-se seamă de planurile de școlarizare care se elaborează în prezent. Pe măsura dezvoltării rețelei acestor licee se vor lua măsuri pentru amplasarea lor în clădiri special amenajate și pentru dotarea cu manuale și material didactic. Pentru început, planul de școlarizare prevede utilizarea manualelor liceelor teoretice — în ce privește obiectele de cultură generală — și a manualelor școlilor tehnice post medii la disciplinele de specialitate.

N. ROIBU

În înălțimile albastre

La 17 iunie 1910 a avut loc primul zbor al lui Aurel Vlaicu. În amintirea acestui eveniment memorabil, la mijlocul lunii iunie se sărbătorește în fiecare an Ziua aviației Republicii Socialiste România. Anul acesta se împlinesc totodată și 60 de ani de la zborul epocal al lui Traian Vuia, celălalt pionier al aviației noastre de notorietate mondială.

Interlocutorul nostru este tovarășul Petre Istrate, secretarul general al Federației române de aviație. Îl rugăm să ne vorbească despre manifestările care vor marca Ziua aviației românești.

— Va avea loc în primul rînd o adunare festivă închinată acestui eveniment și vor fi depuse coroane de flori la statua aviatorilor din Capitală și la monumentul de lingă Cîmpina, pe locul unde în încercarea lui temerară de a trece Carpații, Aurel Vlaicu și-a frint aripile.

În comunele natale ale celor doi pionieri ai aviației noastre — Vlaicu și Vuia — vor avea loc adunări populare comemorative.

Pe aeroportul Băneasa, dacă starea timpului o va permite, va avea loc un mare miting aviatic. Vor evolua planoare și avioane în formații coror, etajate, trei avioane legate, vinătoare de baloanșe, acrobatic și înaltă acrobatică, lansări de parașutiști în diferite ev-

luții acrobatică și în grupuri. De asemenea vor avea loc demonstrații de zborului cu avioane sanitare și utilitare. În sfîrșit, vor evolua avioane cu reacție și supersonice.

— Presa noastră a relatat la timpul potrivit despre succesele sportivilor noștri aviatori. Într-o asemenea ocazie cum este aceasta se fac și bilanțuri. V-am ruga să ne vorbiți despre succesele repurtate de sportivii noștri.

— Federația noastră, care este membră activă a Federației Aviatice Internaționale (F.A.I.), participă cu cei mai buni aviatori sportivi la numeroase întreceri internaționale și la campionatele mondiale cu toate specialitățile: aeromodelism, planorism, parașutism și zboruri cu motor. În ultimii ani, sportivii noștri au bătut 16 recorduri mondiale, performanțele lor fiind pînă acum nelatrecute. La diverse concursuri internaționale s-au obținut 25 de insigne de aur dintre care 2 cu trei diamante, alte 2 cu două diamante și 15 cu un diamant. Se mai adaugă la acestea 144 insigne de argint. Anul trecut, la concursul internațional de la Skopje (R.S.F. Iugoslavia) parașutiștii noștri au repurtat de asemenea rezultate frumoase: 2 medalii de aur, 3 de argint și 2 de bronz.

Tr. PROSAN

nouă instalație petrolieră

În schela de extracție Ciurești din regiunea Argeș a fost montată o instalație complexă de captare, separare, tratare și transport a țigeliului. Prin sistemul de funcționare, noua instalație este unică în țara noastră. Probele tehnologice care se desfășoară cu succes pun în evidență calitățile acestei tehnologii care permite captarea completă a fracțiilor ușoare din țigeli, in-

trezul sistem fiind izolat față de mediul înconjurător. Funcționînd în sistem închis, instalația face posibilă eliminarea oricărui pierderi de gaze și valorificarea completă a tuturor fracțiilor din țigeli. Funcționînd automat, noua instalație dispune de o complexă aparatură de control cu ajutorul căreia operatorii pot cunoaște și înregistra continuu variația parametrilor procesului tehnolo-

gic. Aproape un sfert din volumul de țigeli extras în schela Ciurești va trece prin conductele noi instalații, ceea ce

va duce la obținerea de importante economii și la creșterea calității producției.

R. TUDOR

agregate moderne

Două noi tipuri de agregate moderne, realizate recent la Întreprinderea de reparat utilaj electric din Cîmpina, au lărgit gama utilajelor românești pentru industria petrolieră. În primul rînd este vorba de o instalație de alimentare cu curent electric a parcurilor de separatoare de țigeli, creație a unui colectiv de specialiști din Ministerul Petrolului. Cîteva din instalațiile de acest gen, montate pentru început în schelele petroliere de la Moinești și Ciurești, au dat rezultate foarte promițătoare. Iată cîteva dintre caracteristicile lor tehnice: un grad avansat de automatizare a operațiilor, posibilitatea efectuării comenziilor de la distanță, dimensiuni reduse, preț de cost cu circa 40 la sută mai mic, productivitate cu 200 la sută mai mare și timp de montaj la locul de producție de 7 ori mai scurt,

comparativ cu cel necesar tipurilor cunoscute.

Cel de-al doilea produs nou al întreprinderii cîmpinene îl constituie o stație transportabilă perfecționată de transformare a curentului electric, pentru forajul sondelor, realizată din elemente prefabricate. Introducerea în mai multe schele de petrol a noului tip de stație constituie o radicală prefacere în raport cu metodele clasice de construcție a acestui gen de agregate. Montarea stației se face într-o singură zi (față de minimum o săptămînă la tipurile vechi), iar costul lucrărilor se reduce cu 80 la sută. Posibilitatea utilizării stației, în funcție de necesități, de la o sondă la alta, mărește randamentul acesteia și face să se obțină economii importante la prețul de cost.

G. BRĂTESCU

artele plastice la sate

Patrimoniul cultural-artistic al regiunii Ploiești s-a îmbogățit recent în urma inițiativei Muzeului regional de arte plastice de a crea încă două secții cu caracter permanent: în comuna Boldu (raionul Rîmnicu-Sărat) și în comuna Cărpiniștea (raionul Buzău) în care sînt expuse colecții de picturi și sculpturi ale unor artiști români contemporani.

În același timp au fost inițiate patru expoziții interesante, destinate exclusiv căminelor culturale, care după cîte un popas de două săptă-

mini sînt transferate apoi în alte cămine culturale din comunele și satele regiunii. În prezent acestea funcționează la: Ciorăști, cu reproduceri din clasicul picturii românești Nicolae Grigorescu și Ion Negulici; la Romanesti, cu pictură originală contemporană, și la Urlița cu grafică originală contemporană.

Asemenea inițiative ar fi utile și de dorit și din partea altor așezăminte muzeale din țară.

V. F.

moștenirea stolnicului

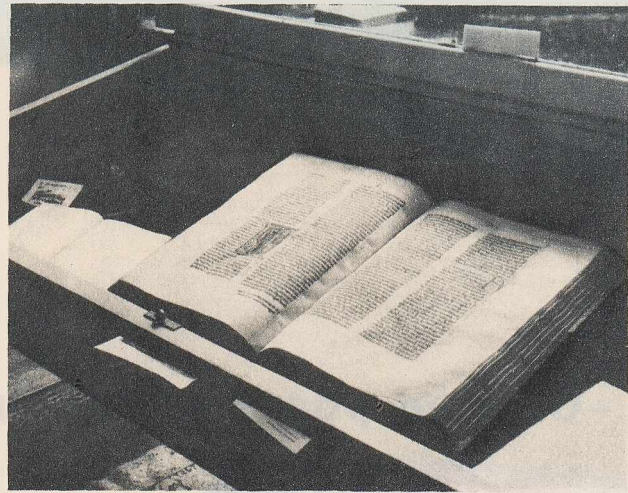
În sălile Muzeului de artă feudală „Dim. Minovici” s-a deschis de curînd o expoziție comemorativă cu lucrări din valoroasa operă bibliofilă lăsată de marele cărturar umanist român, stolnicul Constantin Cantacuzino (1640-1716).

În cinci standuri sînt grupate pe specialități (cărți românești vechi, matematică-astronomie, istorie-geografie, literară-lingvistică, manuscrise), un număr de 69 de tipărituri și manuscrise din cele peste 400 identificate pînă în prezent că au făcut parte din biblioteca stolnicului.

Evident, selecția pentru expoziție nu a fost ușoară; la baza ei a stat ideea de a reflecta preocupările multilaterale ale posesorului bibliotecii, vasta lui erudiție și în același timp a prezenta unele din cele mai de valoare, mai rare tipărituri aflate în țara noastră.

Expoziția cuprinde cîteva rare ediții princeps (Claudius Aelianus — *Variae Historiae*, Petrus Fonseca — *Commentariorum in libros Methaphysicorum Aristotelis Stagiritae*, Thomas Erastus — *Disputationum de nova Philippi Paracelsi medicina* etc.).

Multe din cărți păstrează obișnuita inscripție a bibliofililor: *Ex libris...* Interesant este că pe unul din volume, dobîndit de Cantacuzino de la un anume Prochor, se află inscripția *Ex libris Prochoris*, la care noul proprietar al cărții a adăugat: „fuit quodam

(a fost cîndva) „Nunc ex libris Constantini Cantacuzeni”. Și pentru a nu lăsa nici o îndoielă în mintea urmașilor, a adăugat: „non raptus sed emptus” — nu prin furt, ci prin cumpărare...

Printre alte lucrări rare mai semnalăm un manuscris pe pergament al unei opere din secolul al XIV-lea: G. Durand — *Rationale divinarum officiorum*. La valoarea ei bibliofilă se adaugă una istorică: potrivit unei însemnări autografe a stolnicului, pe fila liminară a volumului, cartea a fost adusă de oștile care s-au războit cu turcii „la Beci” (Viena) în vestita bătălie din anul 1683.

Expoziția este programată pentru o lună. Față de marele interes pe care-l stîrnește, credem că e prea puțin.

E. D.

piilierii și producția

Mina Săsar, din bazinul Băii Mari este unitate fruntașă pe ramură. Pentru realizarea unei depline securități a muncii, metoda de exploatare de aici prevede, printre altele și lăsarea unor stîlpi de rocă, așa-numiții piilierii, care sprijină tavanul galeriilor subterane excavate. Recent un colectiv de specialiști a pus la punct o metodă de recuperare a minerului conținut în acești stîlpi de rocă. Metoda se bazează pe armarea secundară în jurul lor și pe exploatarea ulterioară în trepte succesive. Numai prin recuperarea unui singur piilier se poate obține o cantitate suplimentară de minereu de ordinul sutelor de tone. Primele cantități de minereu excavat din piilierii au și fost livrate stațiilor de flotare, urmînd ca în scurt timp metoda să fie generalizată în majoritatea galeriilor minei.

M. PETRUȚ

pentru sportivi

Cunoscută mai ales pentru construcția de ambarcații sportive (jole, caiace, canoe etc.), Întreprinderea pentru materiale sportive din cadrul C.I.L. Reghin a pus recent în fabricație cinci modele noi de încălțăminte sportivă pentru turiști-alpiniști, fotbaliști, ațleți, boxeri, cicliști. Realizate din materiale de calitate, noile produse, cu indici superiori de funcționalitate, sînt destinate, în primul rînd, activității sportive de performanță.

Poate, cine știe, cu noii bocanci vom vedea mai multe goluri...

CADRAN INTERNATIONAL

electronica și enigmele literare

Despre Daniel Defoe, creatorul lui Robinson Crusoe, cunoscutul personaj care ne-a încântat copilăria, cercetătorii literari afirmă că în activitatea sa gazetară scria multe articole nesemnate sau iscălite cu pseudonim. Pe de altă parte, în presa britanică din primele două decenii ale secolului al XVIII-lea au fost depistate peste 100 de articole ai căror autori nu au putut fi identificați. Nu cumva o parte din ele aparțin cunoscutului scriitor?

La prima vedere, se pare că este imposibil de răspuns la această întrebare. Totuși, în cursul misterului literar va putea fi probabil rezolvat cu ajutorul unor... mașini electronice!

Inițiatorul unei astfel de metode de cercetare literară este profesorul de literatură engleză dr. Edward L. McAdam junior, de la Universitatea din New York.

Cum procedează profesorul newyork-

kez? Cu ajutorul mașinii electronice, el depistează mai întâi cuvintele favorite, elementele esențiale ale structurii frazelor, lungimea medie a propozițiilor din opera scriitorului. Calculatorul electronic stabilește de asemenea frecvența unor articole, conjuncții și prepoziții preferate, folosite de cel ce scriu. În acest fel, sint precizate o seamă de noi particularități ale operei lui Defoe.

În a doua fază a cercetării calculatorului electronic i se oferă spre studiu articolele despre care se consideră că ar putea aparține lui Defoe. Dacă la ele se repetă particularitățile cunoscute, atunci mașina precizează aceasta într-un timp foarte scurt.

Ca să facă aceleași calcule după vechiul sistem, cu creionul și hirtia, citorva cercetători le-ar trebui 100 de ani.

Florin UDREA

„sfintul“ intr-o nouă concepție

Romancierul englez Leslie Charteris, părintele popularului erou de aventuri „Sfintul“, îl va inspira pe cineastul francez Christian Jaque. Acesta a început turnarea unui nou film, „Sfintul stă la pîndă“. Rolul binecunoscutului personaj va fi interpretat de un actor la fel dacă nu chiar mai popular decât eroul pe care îl va întrușupa: Jean Marais. Scoțian de origine (un amănunt savuros: Jean Marais va purta o pitorească fustă scoțiană), Sfintul va sări în ajutorul unui prieten francez pe care vor să-l ucidă niște spioni internaționali. În ciuda temei și contrar manierei cu care ne-au obișnuit filmele micului ecran, pelicula lui Christian Jaque va fi mai curînd o comedie amuzantă și spumoasă. Și nu numai atât. „Sfintul“ lui Christian Jaque va fi într-un fel și o ripostă dată faimosului personaj al romanelor lui Ian Fleming, James Bond, super-eroul unor aventuri al căror deznodămînt este decis de tot soiul de invenții tehnice și mai puțin de raționamentele eroului, aventuri în care omeneșul lipsește cu desăvîrșire sau este denaturat. Dar să-l dăm cuvîntul cineastului francez: „Dacă Sfintul iese victorios din cele mai cumplite și incalcitate aventuri, aceasta se datorează

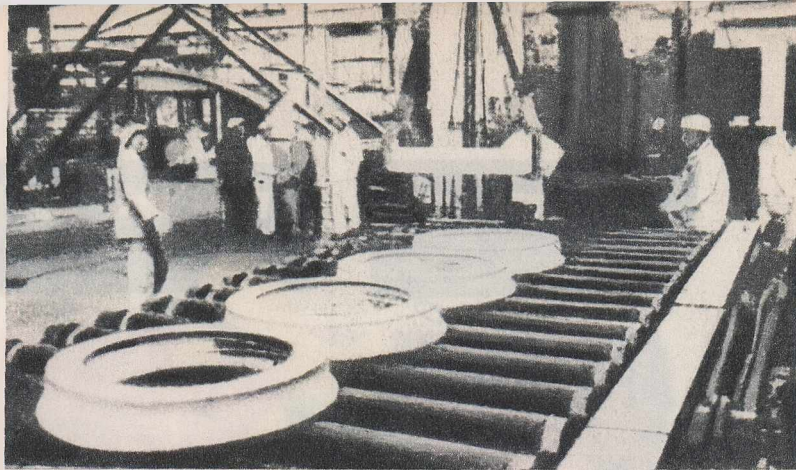
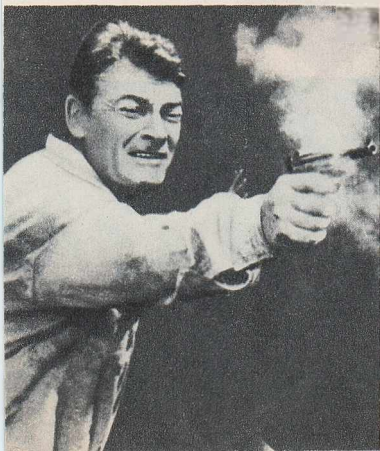
numai inteligenței sale, inteligență care sper că va egala toate minunile tehnicii moderne“.

Această concepție despre personaj a fost confirmată și de Jean Marais: „Esențialul este să știi să-ți schimbi mereu stilul. Pot continua a turna încă multă vreme cu condiția să interpretez roluri pe măsura mea. În primul „Sfint“, de exemplu, nu mă voi lansa în vid pentru a ateriza douăzeci de metri mai jos, nu voi face acrobații deasupra solului agățat de un elicopter... Voi fi un detectiv plin de umor. Evident, vor fi totuși câteva scene violente, urmăriți infernale de automobile de-a lungul Italiei... Va fi un Jean Marais mai cuminte, dar să nu vă imaginați că intenționez să „depun armele!“

Jess Hahn va fi alături de Jean Marais atât în momentele fericite cît și în episoadele de mare încordare. Din distribuție mai fac parte Jean Yanne, Daniele Evanon, Dario Moreno, Henri Virlojeux.

Dar înainte de a-l întrușupa pe „Sfintul“ (realizarea filmului a fost întreruptă pentru o vreme din cauza morții actorului Gil Delamare, care urma să-l dubleze pe Jean Marais în diversele performanțe sportive cerute de aventurile lui Simon Templar), Jean Marais va fi din nou oaspetele țării noastre. De data aceasta în calitate de protagonist al coproducției româno-franceze Șapte bărați și o femeie, pe care-l va regiza Bernard Borderie, ale cărui calități de realizator al filmelor de aventuri au putut fi constatate de către spectatorii noștri în „Cei trei mușchetari“, ciclul „Pardaillan“ și „Angelica marchiza „Ingerilor““. Înăfrîșind un episod din prima campanie a lui Napoleon în Italia, filmul va intra în distribuție prestigioasă: Jean Marais, Marilu Tolo, Sidney Chaplin, Guy Bedos, Jean-Lorin Florescu, Florin Piersic, Șerban Cantacuzino etc.

C. CORBU

Roți și bandaje de roți pentru locomotive fabricate pentru prima oară în China.

fabricat în china

... E noapte târziu. Dar urlașă hală este luminată ca ziua, fiind animată de un tumult neobișnuit.

Priviți! Ușa marelui cuptor de încălzire s-a deschis. Uriașul braț de oțel al dispozitivului de scoatere a pieselor a pătruns în interiorul cuptorului și a scos un bloc de oțel încins la roșu, care a devenit de îndată centrul atenției tuturor celor prezenți. Toată lumea îl conduce cu privirea de-a lungul unui drum plin de „bariere“, la capătul cărui un braț de oțel îl culege de pe laminorul pentru bandaje, depunînd cu o mișcare sigură pe banda rulantă produsul finit. În acel moment, nemiaputîndu-și stăpîni emoția, întreaga secție izbucnește într-o furtună de aplauze și urale: „Încercarea a izbutit! S-a născut primul bandaj de roți fabricat în China!“

... Cîteva luni mai târziu, instalațiile pentru producerea roților de vagoane au fost de asemenea terminate. Oamenii au întâmpinat aici cu aceeași emoție nașterea primelor roți de vagoane de cale ferată, de fabricație chinezească.

Emoția acestor oameni este de înțeles. În istoria de peste 70 de ani a căilor ferate chinezești, dinainte de eliberare, China nu a avut nici o fabrică de roți și bandaje de roți pentru vagoane. Iar acum, prin munca plină de abnegație a constructorilor, a inginerilor și tehnicienilor, după numai un an și jumătate de la începerea construcției, noua uzină începuse să și producă.

Iată și un exemplu ce ilustrează strădanile muncitorilor pentru construcția uzinei și punerea ei în funcțiune în cele mai bune condițiuni. O mașină de impor-

tanță esențială în modelarea roților este o presă hidrolică în greutate de 8 000 tone. Mașina are un bloc de fundament de 80 tone care trebuia ridicat de o macara rulantă și trecut la înălțime prin patru mari coloane verticale. Cele patru găuri ale blocului trebuiau să se potrivească în același moment cu cele patru coloane corespunzătoare, fără a se permite nici o toleranță. O eroare cît de mică ar fi fost suficientă pentru a zdrobi coloanele sau a strivi alte utilaje și a întîrzi în acest fel lucrul. În plus, puterea de ridicare a macaralei era mică, așa încît erau necesare două macarale rulante care să lucreze împreună în absolută concordanță. Tînăra conducătoare de macara rulantă, Tziu Șiu-lan, a fost una din cele alese pentru a îndeplini această sarcină. Ea punea în fiecare zi în funcțiune macaraua rulantă, așeza în mijlocul halei patru sticle de vin și încerca să așeze deasupra cu precizie, perfect stabil și ușor, o piesă de oțel de o jumătate tonă, fără a zdrobi sticlele. Apoi a început să lucreze împreună cu o altă conducătoare de macara, tînăra Si Jun-dan. Conducînd fiecare cîte o macara, ele exersau ridicînd împreună cîte o piesă de 10 tone pe care se afla o ceașcă cu apă, în așa fel încît să nu se verse nici un strop de apă și nici măcar să nu se miște apa în ceașcă. După ce au dobîndit cu preț multor exerciții, această siguranță, au izbutit din prima încercare, în timp de numai 10 minute, să instaleze cu o precizie deplină uriașul bloc de bază.

(după „China populară“)

nigeria: semne de neliniște

La doar cîteva luni după instalarea la putere, regimul generalului Ironsi a început să dea semne de neliniște. Cauza principală: guvernul nu a reușit să găsească o rezolvare pentru gravele probleme social-economice ale țării. Prețurile produselor alimentare sînt în creștere, licențele la import au fost limitate, iar șomajul continuă să cuprindă mase tot mai largi, ceea ce provoacă frecvente agitații sociale.

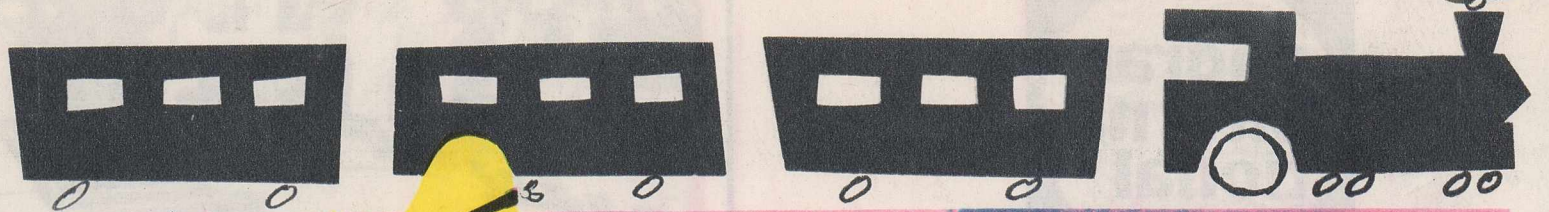
Lucrurile sînt complicate și de condițiile în care generalul Ironsi a preluat puterea. Cea mai mare parte a tinerilor protagoniști ai loviturii de stat de la mijlocul lunii ianuarie sînt arestați, iar partizanii celor două mari partide politice din sud (N.C.N.C. și Grupul de Acțiune) încep să-și manifeste tot mai evident nemulțumirea față de înlăturarea lor din viața politică a țării.

Dificultăți serioase întîmpină regimul și în nordul țării. Recent, guvernul central a hotărît desființarea sistemului federal și unificarea serviciilor administrative ale celor patru regiuni ale țării, conduse pînă în prezent de guverne locale. Noua denumire a fost Federația și a Republica Nigeria. În același timp, s-a anunțat că toate partidele și organizațiile politice și tribale vor fi dizolvate, interzicîndu-se orice activitate po-

litică pînă la 17 ianuarie 1969. Aceste măsuri au generat vîi nemulțumiri în rîndurile populației hausa din regiunea nordică. Tulburările produse în principalele centre ale regiunii — Kaduna, Kano și Kappa — soldate cu numeroși morți și răniți, reflectă revendicările populației din nord de separare a acestui teritoriu de restul țării. Cu toată intervenția poliției și a armatei, acțiunile rebelilor au durat cîteva zile. Ceea ce i-a făcut pe unii observatori ai vieții politice africane să considere că este iminentă instituirea legii marțiale pe întreg teritoriul țării.

În exterior, în schimb, guvernul găsește sprijin. Inițiativa a avut-o Washingtonul, cu „un ajutor“ de 18 milioane dolari. A urmat apoi Londra cu un împrumut mai modest — 6 milioane dolari. Acest interes al cercurilor occidentale este explicabil: Nigeria se situează printre marile producătoare de petrol din lume. Într-adevăr, în ultimii doi ani Nigeria a cunoscut o creștere rapidă a producției sale de petrol: dacă în 1964 ea a produs 5 milioane de tone, în 1965 cifra s-a ridicat la 13 milioane de tone, iar pentru anul în curs se prevede o creștere și mai substanțială.

Rodica GEORGESCU

- Am uitat
 să cumpăr
 brânză topită!..

O gustare delicioasă care se prepară într-un timp record este:

SANDVIȘUL CU BRÎNZĂ TOPITĂ

Brânza topită pasta EXPRES sau LIDO este ambalată în burdușele de polietilenă de 200 gr și se găsește în comerț în următoarele sortimente:

- BRÎNZĂ LIDO-SVAIȚER cu salam sau cu șuncă
- BRÎNZĂ EXPRES cu adaos de tomate, boia, țelină, chimion, piper, măslina. Acest produs se prepară din următoarele sortimente: Svaițer, Olanda, Cedar sau Trapist.

